

ISSN
2547-989X

Sinop Üniversitesi
Sosyal Bilimler Dergisi

Araştırma Makalesi

Sinop Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 7 (1), 420-460

Geliş Tarihi:13.03.2023 Kabul Tarihi: 11.04.2023

Yayın: 2023 Yayın Tarihi:31.05.2023

<https://doi.org/10.30561/sinopUSD.1264533>

<https://dergipark.org.tr/sinopUSD>

ÖĞRETİM ELEMANLARININ GÖRÜŞLERİNE GÖRE PİYANO EĞİTİMİNDE TÜRK KADIN BESTECİLER*

Eda NERGİZ**

Şirin AKBULUT DEMİRÇİ***

Öz

Kadın bestecilere ait eserlerin Türkiye'de ve dünya genelinde konser programları ve eğitim müfredatlarında çok sınırlı yer aldığı literatürde vurgulanmaktadır. Çalgı eğitiminde söz konusu literatür eksikliğini anlamak ve çözüm önerileri elde etmek için Türkiye'de yüksek öğretim düzeyinde piyano dersi veren piyano öğretim elemanlarının Türk kadın bestecilerin solo piyano eserlerinin piyano eğitiminde kullanımına ilişkin görüşlerinin tespit edilmesi bu çalışmanın amacını oluşturmaktadır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden Örnek Olay (Özel Durum) Modeli esas alınmış, veriler yarı yapılandırılmış görüşme sorularıyla elde edilmiştir. Görüşmeler farklı üniversitelerden dokuz öğretim elemanı ile gerçekleştirilmiştir. Elde edilen veriler Maxqda 2022 Nitel ve Karma Yöntemler için Profesyonel Veri Analizi Yazılımı programı ile içerik analizine tâbi tutulmuştur. Analiz sonucunda; "Eğitimde Kadın Besteci ve Eserlerine İlişkin Öneriler", "Türk Kadın Bestecilerin ve Eserlerinin Tanınma Durumları", "Piyano Eğitiminde Türk Kadın Bestecilerin Eserlerinin Yeri" ve "Türk Kadın Besteci Eserlerinin Piyano Eğitimine Olası Katkıları" temalarının elde edilmiştir. Sonuçlar arasında dokuz öğretim elemanından piyano eğitiminde kadın besteci eseri kullanan sayısının sınırlı olduğu ve kadın besteci eserlerine yönelik derleme çalışmalarının, konserlerde kadın bestecilerin solo piyano eser repertuarlarına daha sık yer vermenin, bu konuda daha fazla akademik çalışma yapmanın Türk kadın bestecilerin görünürlüğünü arttıracığı ve kadın bestecilerin solo piyano eserlerinin eğitimde kullanımlarına yönelik hiyerarşik düzenlemelerin ve basım çalışmalarının alana katkı sağlayacağı önerileri elde edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Çağdaş müzik, kadın besteciler, piyano eğitimi, Türk besteciler.

* Bu çalışma Eda NERGİZ'in "Kadın Bestecilerin Solo Piyano Eserlerinin Ters Yüz Öğrenme Modeli ile Piyano Eğitimde Kullanılabilirliği" isimli doktora tezinden elde edilmiştir.

** Dr. Öğr. Üyesi, Giresun Üniversitesi, Devlet Konservatuvarı Müzik Bölümü, eda.nergiz@giresun.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0003-0952-6191>

*** Prof. Dr., Bursa Uludağ Üniversitesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, akbulut.sirin@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0001-8904-4920>

Turkish Women Composers in Piano Education According to the Opinions of Instructors

Abstract

It is emphasized in the literature that pieces by women composers have a very limited place in concert programs and educational curricula in Turkey and around the world. In order to understand the lack of literature in instrument education and to get solution suggestions, this study aims to determine the opinions of the piano instructors who give piano lessons at the higher education level in Turkey on the use of solo piano works by Turkish women composers in piano education in order to understand the lack of existing literature and to obtain solutions. The study was based on the Case Study (Special Case) Model, one of the qualitative research methods, and the data were obtained with semi-structured interview questions. The interviews were conducted with nine lecturers from different universities. The obtained data were subjected to content analysis with Maxqda 2022 Professional Data Analysis Software for Qualitative and Mixed Methods. As a result of the analysis, the themes of "Suggestions Regarding Women Composers and Their Works in Education", "Recognition of Turkish Women Composers and Their Works", "Place of Works of Turkish Women Composers in Piano Education" and "Possible Contributions of Works of Turkish Women Composers to Piano Education" has been obtained. The results include that the number of nine lecturers using women composer works in piano education is limited, and that compilation studies of women composers' works, including women composers' solo piano work repertoires more frequently in concerts, and more academic studies on this subject will increase the visibility of women composers and solo women composers. Suggestions have been obtained that hierarchical arrangements and press works for the use of piano works in education will contribute to the field.

Keywords: Contemporary music, piano education, Turkish composers, women composers.

Giriş

Ülkemizde genel müzik eğitiminde, özengen müzik eğitiminde ve mesleki müzik eğitiminde yer alan, çalgı ve müzik eğitiminin ana unsurlarından olan piyano eğitimi hem solo hem de eşlik çalgısı olarak kullanıldığı için çok yönlü ve işlevsel bir çalgıdır (Kandemir, 2018). Mesleki müzik eğitimi veren kurumlara bakıldığında Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dallarında, Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bilimleri Bölümlerinde ve Konservatuvarların Müzik Bölümlerinde piyano eğitimi bulunduğu görülmektedir.

Bu kurumların ders müfredatları incelendiğinde piyano dersi, bölümlerin oluşumuna göre ana çalgı, bireysel çalgı, zorunlu ders, seçmeli ders, yardımcı çalgı gibi ders isimleriyle karşımıza çıkmış, dönemlik dersler içerisinde zaman zaman değişmeler olsa da piyano dersinin müfredatlar içerisinde her zaman yer aldığı görülmüştür...

Jelen (2013) piyano eğitiminde karşılaşılan sorunları incelediği çalışmasında, piyano ders içeriği de sorunlardan birisi olduğu bildirmiştir. Deniz (2000) piyano dersi programının nitelikli olabilmesi ve bu niteliğini koruyabilmesinin piyano dersi müfredatına bağlı olduğunu belirtmiştir. Bu araştırmalar ışığında piyano eğitiminde müfredatın önemli bir faktör olduğu söylenebilir (Karataş ve Şengül, 2018, s. 367).

Piyano eğitiminin tüm kademelerinde hedeflenen davranışları, becerileri kazanma ve geliştirmede en önemli araçlardan birinin repertuvar olduğu görülmektedir. Piyano eğitiminde öğrencinin düzeyine uygun eser seçimi en kritik konulardan biridir. "Repertuvar belirlerken, piyano edebiyatının çeşitli dönemlerine ait eserlere yer vererek, eserlerde düzey ve çeşitlilik bakımından seçenekler arttırılmalı, farklı dönem, stil ve karakterdeki eserleri tanıma olanağı sağlanmalıdır." (Ertem, 2011, s. 652). Bunun yanı sıra Türkiye'de konservatuarların çalgı eğitimi müfredatları incelendiğinde, piyano dışında tüm çalgılarda solo ve piyano veya orkestra eşliğinde Çağdaş Türk Müziği eserlerinin çok az olduğu veya hiç olmadığı vurgulanmaktadır (Artaç, 2021, s. 52). Benzer şekilde hem müfredat hem de konser ekseninde, çağdaş besteciler içerisinde kadın bestecilere ait eserlerin ülkemizde ve dünya genelinde konser programları ve eğitim müfredatlarında çok sınırlı yer aldığı (Makal, 2020) bilgisi mevcuttur. Bu durum ülkemizde icrada kadın bestecilere ne sıklıkta yer verildiği konusu üzerinde düşündürmektedir. Özkişi'ye göre "Türkiye'de özellikle Avrupa Akademik Müziği üzerine yoğunlaşan kadın bestecilerin deneyimlerine dayanan bir literatür eksikliği vardır." (2009, s. 1).

Uluslararası alanda çok sesli müzik ekseninde isimlerine erişilebilen kadın bestecilerin, Oxford Music Online-Grove Music Online sitesinde çağlara ve dönemlere göre kategorize edildiği görülmektedir (Oxford Music Online-Grove Music Online, 2021). Söz konusu kategorizasyona bakıldığında Erken Orta Çağ'da 3, Orta Çağ'da 4, Erken Rönesans'ta 2, Rönesans'ta 2, Erken ve Orta Barok'ta 10, Orta ve Geç Barok'ta 7, Geç Barok'ta 9, Klasik Dönem'de 21, Erken Romantik'te 42, Geç Romantikte 85, Erken 20. yüzyılda 200 ve Çağdaş Dönemde 798 kadın besteci olduğu tespit edilmiştir. Söz konusu bu listede yalnızca 2 Türk kadın bestecinin yer

aldığı görülmektedir. Bu isimler Nazife Güran (Avniye Nazife Aral Güran) ve Yüksel Koptagel'dir.

Türkiye'de yazılı kaynaklar ekseninde kadın besteci sayılarına bakıldığında ise "Türkiye'de Kadın ve Müzik" (Chiti ve Gülün, 2019), "Kadın Besteciler" (Taşan, 2000), "Müzikle Yaşayan Kadınlar" (Koloğlu, 2019), "Türk Bestecileri Eser Kataloğu: Çağdaş Türk Müziği Bestecilerinin Yapıtlarından Oluşturulmuş Eser Listesi" (Antep, 2006), "71 Türk bestecisi: 71 Turkish Composers" (İlyasoğlu, 2007), "Toplumsal Cinsiyet Bağlamında Türkiye'de Kadın Besteciler: Tanzimat'tan Günümüze Osmanlı İmparatorluğu ve Türkiye Cumhuriyeti'nde Kadın Besteciler ve Yapıtları" (Özkişi, 2009), "Contemporary Female Âşıklar and Âşık Music Tradition of Turkey" (Çınar, 2013), "Müzik Sohbetleri" (Kızıltuğ, 2015) ve "Genç Türk Bestecilerinin Eser Yaratma Süreçlerinde Kullandıkları Ritimsel Elemanlar" (Bulut, 2007) isimli kaynaklardan elde edilen Türk kadın bestecileri listelenmiş olduğu; elde edilen bulgular sonucunda 20 Türk kadın bestecinin Türk Halk Müziği, 40 bestecinin popüler müzik, 186 bestecinin Türk Sanat Müziği, 93 bestecinin çok sesli müzik alanında eser verdikleri tespit edilmiş olup alan bilgisine ulaşılmayan 4 bestecinin mevcut olduğu görülmektedir (Nergiz, 2022). Günümüzde konservatuvarlarda kompozisyon eğitimi gören kadınlar ile birlikte bu sayısının artmakta olduğu düşünülmektedir.

1. Araştırmanın Önemi

Akademik çalışmalara bakıldığında, kadın bestecileri ele alan çalışmaların çoğunlukla biyografilerini (Çakarlı, 2017; Akalın, 2015; Hoch ve Lister, 2019), otobiyografilerini (Hollingworth, 2019), eserlerinin ve stil özelliklerinin incelenmesini (Sarıkaya, 2016; Yağcı, 2019; Torunoğlu, 2016; Rensink-Hoff, 2015; Tonella Tüzün, 2019), tarihsel süreç içerisindeki görünürlüklerinin tespitini (Yazıcı ve Topalak, 2014; Sarıkaya ve Özer, 2015) içerdiği görülmektedir. Ayrıca günümüz müzik dünyasında erkek egemen düzen içerisinde var olma çabaları (Sakar, 2007; Baker ve Biggers, 2018), kadın bestecilerin müzik sektöründe görünür olmalarının çözüm yollarına ilişkin önerileri (Sarper, 2015; Hennekam, Bennett, Macarthur, Hope ve Goh,

2019; Jenkins, 2014) ve konser programları ve eğitim müfredatlarında ne sıklıkta yer aldıklarının tespiti (Lindeman, 1992; Palmquist ve Payne, 1992; Mittner, 2018) ekseninde de çalışmalar olduğu görülmektedir. Eğitimde kadın besteci eserlerinin kullanımında ne gibi etkiler elde edildiği konusunda ilgili az sayıda çalışmanın (Bonnycastle, 2018) yer aldığı da görülmektedir.

Yapılan akademik çalışmalarda kadın besteci eserlerinin hem konser programlarında hem solo çalgı ve orkestra derslerine yönelik müfredatlarda sınırlı olduğu görülmekte olup, bu eksikliğin piyano eğitimine de yansımakta olduğu düşünülmektedir. Söz konusu eksikliğin daha iyi anlaşılması adına "Piyano öğretim elemanlarına göre Türk kadın bestecilerin solo piyano eserlerinin piyano eğitiminde kullanımına ilişkin görüşleri nelerdir?" problem durumu çerçevesinde Türkiye'de yükseköğretim düzeyinde piyano eğitimi veren öğretim elemanlarının görüşlerinin alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu doğrultuda öğretim elemanlarının piyano eğitiminde Türk kadın bestecilerin eserlerini kullanma durumlarını, öğretim elemanlarının Türk kadın bestecilere ait piyano eserlerini dinleme durumlarını, kadın besteciler ile ilgili akademik bir çalışmada yer alma durumlarını, eğitimde kadın besteci ve eserlerine ilişkin önerilerini ve öğretim elemanlarına göre Türk kadın bestecilere ait eserlerin eğitimde kullanılmasının öğrencilerin bakış açılarını nasıl etkileyeceğine ilişkin görüşlerini belirlemek çalışmanın alt problemleri olarak sıralanabilir.

Çalışmanın problem durumu ve önemi göz önüne alındığında piyano öğretim elemanlarına göre Türk kadın bestecilerin solo piyano eserlerinin piyano eğitiminde kullanımına ilişkin görüşlerinin tespit edilmesi bu çalışmanın amacını oluşturmaktadır.

Çalışmada elde edilen bulgular Eğitim Fakülteleri Müzik Öğretmenliği Bölümlerinden üç, Güzel Sanatlar Fakülteleri veya Müzik ve Sahne Sanatları Fakültelerinden üç ve Devlet Konservatuvarlarında lisans düzeyinde piyano eğitimi veren üç olmak üzere toplam dokuz öğretim elemanı görüşleri ile sınırlıdır.

2. Yöntem

2.1. Araştırma Modeli

Araştırma modeli, Nitel Araştırma Yöntemleri içinde yer alan Örnek Olay (Özel Durum) Yöntemidir. Durum Çalışması; "... Güncel bir olguyu kendi gerçek yaşam çerçevesi (içeriği) içinde çalışan, olgu ve içinde bulunduğu içerik arasındaki sınırların kesin hatlarıyla belirgin olmadığı ve birden fazla kanıt veya veri kaynağının mevcut olduğu durumlarda kullanılan, görgül bir araştırma yöntemidir." (Yin, 1984, s. 23; aktaran Yıldırım ve Şimşek, 2018, s. 289). Örnek Olay Yönteminin kullanılmasının uygun olduğu çalışma grupları ve yöntemin ele aldığı sorular şöyle özetlenmektedir:

Bu yöntem ile daha çok 'Nasıl?', 'Niçin?' ve 'Ne?' sorularına cevaplar aranır. Buradaki asıl amaç; bazı genel teorileri aydınlatmak için incelenen örnek olayları etraflica tanıtmaktır... Bu örnek olay bazen bir olay, bazen bir kişi ve bazen de bir grup olabilir. Bu yöntemin en önemli avantajı araştırmacıya çok özel bir konu ya da durum üzerinde yoğunlaşma fırsatı vermesidir. Buradan elde edilen veriler araştırmacının çok ince ayrıntıları; sebep-sonuç ve değişkenlerin karşılıklı ilişkileri cinsinden açıklayabilmesine olanak sağlar (Çepni, 2012, s.75-76).

Bu doğrultuda, çalışmayı katılmayı kabul eden 9 öğretim elemanı durum olarak değerlendirilmiş, bulgular probleme yönelik elde edilen veriler ile değerlendirilmiştir.

2.2. Çalışma Grubu

Çalışmada aktarılabirlik ilkesi çerçevesinde amaçlı örneklem seçilmiştir. Amaçlı örneklem, "...nitel araştırmalarda... hem genele hem de özele ait bilgilere ulaşma yönelimi vardır. Bu amaçla araştırmaya dahil edilen veri kaynaklarının bu farklılığı yansıtacak biçimde seçilmesi önem kazanmaktadır." (Yıldırım ve Şimşek, 2018, s. 282). Bu doğrultuda yarı yapılandırılmış görüşmelerin gerçekleştirildiği çalışma grubu 3'ü Eğitim Fakülteleri Müzik Öğretmenliği Bölümlerinde, 3'ü Güzel Sanatlar Fakülteleri veya Müzik ve Sahne Sanatları Fakültelerinde ve 3'ü de Devlet Konservatuvarlarında lisans düzeyinde piyano eğitimi veren toplam 9 öğretim elemanı, söz konusu çeşitliliği sağlamıştır.

Araştırmanın problemine yönelik, Samsun 19 Mayıs Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Müzik Bölümü, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı, Balıkesir Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı, Süleyman Demirel Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi İstanbul Devlet Konservatuvarı Müzik Bölümü, Ordu Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi, Kocaeli Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü ve Giresun Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Müzik Bölümünde lisans düzeyinde piyano dersi vermekte olan dokuz öğretim elemanı ile yarı yapılandırılmış görüşme gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler için ilgili üniversitelerden gerekli izinler alınmıştır.

2.3. Veri Toplama Araçları

Çalışmanın problemine yönelik, Türkiye'de lisans düzeyinde piyano repertuarındaki Türk kadın bestecilerin yerini belirlemek amacıyla öğretim elemanları ile yarı yapılandırılmış görüşme gerçekleştirilmiştir. "Stewart ve Cash (1985) görüşmeyi, önceden belirlenmiş ve ciddi bir amaç için yapılan, soru sorma ve yanıtlama tarzına dayalı karşılıklı ve etkileşimli bir iletişim süreci (s. 7) olarak tanımlamıştır." (Yıldırım ve Şimşek, 2018, s. 129). Bu çalışmada görüşme türlerinden yarı yapılandırılmış görüşme tercih edilmiştir. "Yarı Yapılandırılmış Mülakatta araştırmacı mülakat sorularını mülakata başlamadan önce hazırlar, fakat bireyler ve koşullara bakarak bazı esneklikler sağlayabilir... Soruların sırasını değiştirebilme ve soruları daha ayrıntılı olarak açıklayabilme olanakları vardır." (Çepni, 2012, s. 160-161). Bu doğrultuda çalışmanın amacına yönelik hazırlanan görüşme soruları aşağıdaki gibidir.

- 1) Piyano eğitiminde Türk kadın bestecilerin eserlerini kullanıyor musunuz? Kullanma nedenleriniz ve nasıl kullandığınız ile ilgili bilgi verir misiniz?
- 2) Türk kadın bestecilere ait piyano eserlerini dinler misiniz?
- 3) Kadın besteciler ile ilgili bir yayın okuma, yazma ve akademik bir çalışmada yer alma durumunuz nedir?

- 4) Türk kadın bestecilere ait eserlerin eğitimde kullanılmasının, öğrencilerin bakış açılarını nasıl etkileyeceğini düşünüyorsunuz?

2.4. Verilerin Toplanması ve Çözümlemesi

Çalışmanın amacına yönelik yarı yapılandırılmış sorular hazırlanmış ve çalışma grubun ile mülakat gerçekleştirilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşmenin diğerlerinden farkı şöyle özetlenmektedir: "Özel bir konuda derinlemesine soru sorma, cevap eksik veya açık değil ise tekrar soru sorarak durumu daha açıklayıcı hale getirip cevapları tamamlama fırsatı sunma bu teknik yardımı ile gerçekleşebilir." (Çepni, 2012, s. 161). Konuyu derinlemesine anlama açısından görüşme esnasında sözü edilen yarı yapılandırılmış görüşme sorularına ek sorular sorulmuştur. Birinci soruyla ilgili Türk kadın bestecilerin eserlerinin kullanma nedenleri de ek olarak sorulmuştur. İkinci araştırma sorusuna ek olarak "Nerede ve ne zaman dinlediniz? Bir etkinlik içinde mi?" soruları ilave edilerek öğretim elemanının hangi etkinlik içerisinde kadın besteci dinlediğini anlamak amaçlanmıştır. Üçüncü araştırma sorusu için makale, kitap, proje, çalıştay gibi etkinliklerde yer alıp almadıkları, herhangi bir yazılı kaynaktan kadın bestecilerin biyografisi veya eserleriyle ilgili bilgiler ile karşılaşmışlar mı, karşılaşmadıkları soruları yöneltilmiştir. Son soruda ise ek soru yöneltilmemiştir. Dördüncü araştırma sorunun sonunda ise eğitimde kadın besteci ve eserlerine ilişkin önerilerinin ne olduğu sorularak konuyla ilgili ihtiyacın daha iyi anlaşılması amaçlanmıştır.

Elde edilen veriler Maxqda 2022 Nitel ve Karma Yöntemler için Profesyonel Veri Analizi Yazılımı programı ile içerik analizine tabii tutulmuştur. "İçerik analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır... İçerik analizinde temelde yapılan işlem, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenleyerek yorumlamaktır." (Yıldırım ve Şimşek, 2018, s. 242).

Araştırmanın yarı yapılandırılmış görüşme aşamasında yönlendirme yapmaya dikkat edilmiştir. Araştırmanın geçerliliğini sağlamak için inandırıcılık ve aktarılabirlik önemli olduğundan, katılımcıların açıklamalarına doğrudan yer verilmiş ve bu görüşlerden yola çıkarak sonuçlar yorumlanmıştır. Ayrıca araştırmanın inandırıcılık ve tutarlılığının sağlanması için veri analizi süreci de ayrıntılı olarak açıklanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşmenin gerçekleştirildiği öğretim elemanlarının buldukları kurum ve bölümler, görüşme şekilleri ve süreleri aşağıda yer almaktadır.

Tablo 1: Piyano Öğretim Elemanları Yarı Yapılandırılmış Görüşme Bilgileri

Öğretim Elemanı (ÖE)	Görev Yaptığı Kurum	Görüşme Şekli	Tarih	Süre
ÖE1	Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı	Telefon	02.12.2020	21'23"
ÖE2	Samsun 19 Mayıs Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Müzik Bölümü	Telefon	25.10.2020	36'41"
ÖE3	Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı	Google Meet	23.10.2020	56'26"
ÖE4	Giresun Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Müzik Bölümü	Yüz yüze	20.12.2020	15' 25"
ÖE5	Kocaeli Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü	Google Meet	10.04.2021	44'17"
ÖE6	Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı	e-posta	13.12.2020-30.04.2021	4 ay 17 gün içinde belli aralıklarla yazışmalar.
ÖE7	Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi İstanbul Devlet Konservatuvarı Müzik Bölümü	e-posta	02.09.2020-08.09.2020	6 gün içinde belli aralıklarla yazışmalar.
ÖE8	Ordu Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi Çalgı Eğitimi Bölümü	e-posta	25.11.2020-28.12.2020	1 ay 3 gün belirli aralıklarla yazışmalar.
ÖE9	Süleyman Demirel Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü	e-posta	27.10.2020-24.11.2020	27 gün içinde belli aralıklarla yazışmalar.

2.5. İnanırcılık ve Etik

Nitel araştırmanın doğasına uygun olabileceği düşünülen "inanırcılık", "aktarılabirlik", "tutarlılık" ve "teyit edilebilirlik" kavramlarının yer aldığı görülmektedir (Lincoln ve Guba, 1985; akt. Yıldırım ve Şimşek, 2018, s. 277). Bu kavramlardan "inanırcılık" ilkesi çerçevesinde veriler öğretim elemanlarından uzun süreli etkileşim, derin odaklı veri toplama kavramları göz önünde bulundurularak toplanmış; farklı öğretim elemanlarından toplanan veriler çeşitliliği sağlamıştır. Ayrıca araştırmada kullanılan yarı yapılandırılmış görüşme soruları araştırmacı tarafından oluşturulduktan sonra 2 uzman tarafından incelenmiş, çalışmanın problem durumuna yönelik verileri elde etmeye uygun olduğu görüşleri alınmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşmeler telefon, görüntülü çevrim içi görüşme, mail yoluyla iletişim ve yüz yüze görüşme şeklinde gerçekleştirilmiştir. Yazılı olarak elde edilen cevapların yanında yapılan telefon, yüz yüze ve çevrim içi görüşmeler olduğu gibi transkript haline getirilmiş, ilgili öğretim elemanlarının kontrolüne sunularak katılımcı teyidi sağlanmıştır.

Tablo 1'de yer alan öğretim elemanlarıyla gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış görüşmelerle elde edilen bulgular içerik analizine tabi tutulmuştur. Elde edilen verilerin güvenilirliği tespit etmek için 2 uzman eğitimci tarafından tutarlılık incelemesi yapılmıştır. Bu inceleme, tutarlılık yüzdesi formülü olan "P (Tutarlılık yüzdesi) = Na (İki formda aynı kodlanan madde sayısı) x 100/ Nt (Bir formda bulunan toplam madde sayısı)" formül kullanılarak hesaplanmıştır (Çepni, 2012, s. 226). Bu doğrultuda, gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış görüşmelerin içerik analizinden elde edilen tema, kategori ve kodları iki uzmanın değerlendirmelerinin % 97,87 oranında uyum sağladıkları tespit edilmiştir. Bu değerler 70'in üzerinde olduğu için araştırmanın güvenilirliğinin sağlandığı kabul edilmiştir.

3. Bulgular

Çalışmanın amacı doğrultusunda gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış görüşmelerden elde edilen bulgulara yer verilmektedir. Farklı üniversitelerde mesleki müzik eğitimi alanlarında lisans düzeyinde görev yapmakta olan 9 piyano öğretim elemanı ile gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış görüşmenin içerik analizi aşağıda yer almaktadır.

Tablo 2: Piyano Öğretim Elemanları Yarı Yapılandırılmış Görüşme Analizi

TEMA	KATEGORİ	KOD	ÖĞRETİM ELEMANLARI	FREKANSLAR/ TOPLAM FREKANS	
Eğitimde Kadın Besteci ve Eserlerine İlişkin Öneriler		Notasyonda Besteci İsimlerinin Açık Olması	ÖE5	1	
		Eserin Sanatsal Özelliğinin Ön Planda Tutulması	ÖE2 ÖE3 ÖE7	1 1 1	/ 3
	Kadın Besteci Eserlerinin Yaygınlaştırılması	Kadın Besteci Eserlerinin Tanınırlığını Arttırmak	ÖE3 ÖE5 ÖE6 ÖE9	2 1 1 1	/ 5
		Kadın Besteci Eserlerinin Ulaşılabilir-Basılı Olması	ÖE5 ÖE6	1 1	/ 2
		Kadın Bestecilerin Notasyonlarını Derleme Çalışmaları Yapma	ÖE5	1	
		Kadın Bestecilerin Eserlerinin Seslendirilmesini Arttırmak	ÖE6	1	
		Kadın Besteci Eserlerini Eğitime Yönelik Hiyerarşik Düzenleme	ÖE5 ÖE6	1 1	/ 2
	Akademik Çalışmalarda Kadın Besteci Farkındalığının Artması	Bildiri Yayınlama	ÖE5	1	
		Makale Yazma	ÖE5	1	
		Kitap Yazma	ÖE5	1	
			ÖE2	1	/ 3

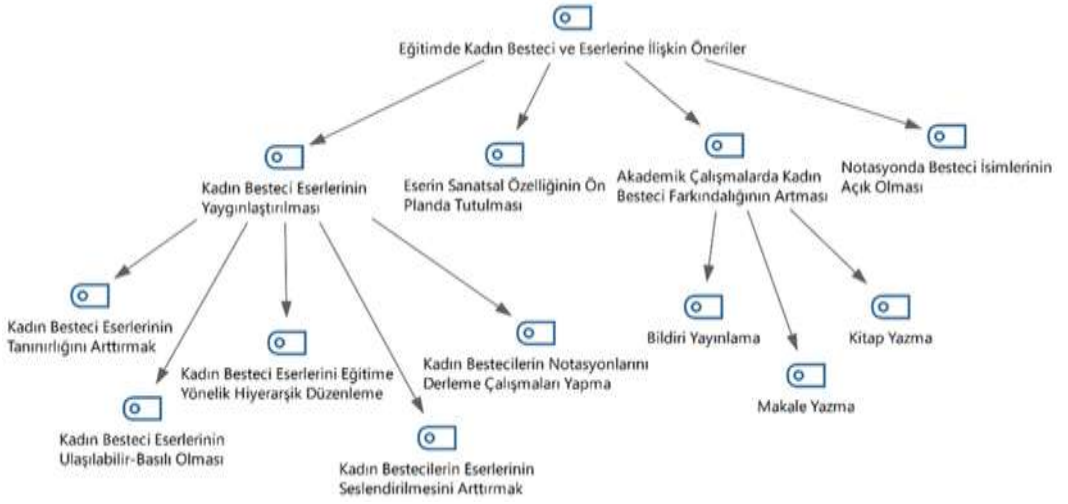
Türk Kadın Bestecilerin ve Eserlerinin Tanınma Durumları	Türk Kadın Bestecilerin Eserlerinin Dinlenme Durumları	Konserde/Etkinlikte Türk kadın besteci eserlerini dinleme	ÖE4	1		
			ÖE9	1		
		Türk kadın besteci eserlerini dinlememe		ÖE1	1	/ 5
				ÖE2	1	
				ÖE6	1	
				ÖE7	1	
				ÖE8	1	
		Türk Kadın Bestecilerin Tanınması	ÖE3	2		
	Türk Kadın Bestecilerin Tanınması	Yüksel Koptağel'in Tanınması		ÖE4	1	/ 2
				ÖE6	1	
Kevser Hanım'ın Tanınması			ÖE2	1		
			ÖE2	1	/ 2	
Avniye Nazife Aral Güran'ın Tanınması			ÖE4	1		
			ÖE5	1	/ 2	
Zeynep Gedizlioğlu'nun Tanınması			ÖE6	1		
			ÖE5	1		
İlkin Tongur'un Tanınması		ÖE5	1			
		ÖE5	1			
Piyano Eğitiminde Türk Kadın Bestecilerin Eserlerinin Yeri	Piyano Eğitiminde Türk Kadın Bestecilerin Eserlerini Kullanmama		ÖE1	1	/ 10	
			ÖE2	1		
			ÖE3	2		
			ÖE4	1		
			ÖE5	1		
			ÖE6	1		
			ÖE7	1		
			ÖE8	1		
			ÖE9	1		
	Türk Kadın Besteci Eserlerinin Eğitimde Kullanılmama Sebepi	Eser Seviyesinin Öğrenciye Uygun Olmaması		ÖE1	1	/ 2
				ÖE7	1	
		Eserlerinin Basılı Kaynakta Yer Almamaları		ÖE1	1	/ 2
				ÖE2	1	
		Türk Kadın Bestecileri Tanınmaları		ÖE3	2	/ 3
				ÖE5	1	
Türk Kadın Besteci	Duyuşsal Kazanıma Katkı	Motivasyon Sağlama	ÖE1	1	/ 2	
			ÖE5	1		

Eserlerinin Piyano Eği- timine Olası Katkıları	Özgüven Gelişi- mine Katkı	ÖE5	1	
	Kendini İfade Etme	ÖE1	1	
	Beste Yapmaya Teşvik	ÖE1	1	/ 3
		ÖE5	1	
		ÖE6	1	
Bilişsel Kaza- nıma Katkı	Farklı Kültür Özellikleri Öğ- renme	ÖE2	1	
	Farklı Besteci Stilleri Deneyim- leme	ÖE5	1	/ 2
		ÖE9	1	
	Geniş Literatüre Sahip Olma	ÖE6	1	/ 2
		ÖE9	1	
Devinişsel Ka- zanıma Katkı	Kadın Besteci Farkındalığı Ka- zandırmak	ÖE6	1	/ 2
		ÖE8	1	
	Aksak Ritim Öğ- renmeye Katkı	ÖE4	1	
	İcrada Müzikalite Becerisi Gösterme	ÖE5	1	/ 2
		ÖE7	1	

3.1. Eğitimde Kadın Besteci ve Eserlerine İlişkin Öneriler

Bu bölümde "Kadın Besteci ve Eserlerine İlişkin Öneriler" temasına yönelik ka-
tegori ve kodlara yer verilmiştir. Temaya ait Maxqda 2022 programı ile oluşturulan
harita aşağıda yer almaktadır.

Şekil 2: Eğitimde kadın besteci ve eserlerine ilişkin öneriler

Şekil 2'de görüldüğü gibi "Eğitimde Kadın Besteci ve Eserlerine İlişkin Öneriler" temasına ait 2 kategori ve 10 kod bulunduğu görülmektedir. İlgili kategori ve kodlara aşağıda yer verilmektedir.

3.1.1. Notasyonda Besteci İsimlerinin Açık Olması

Bu başlıkta kadın bestecilerin isim ve soy isimlerinin notasyonda açık olması önerisini kapsamaktadır. Koda ilişkin öğretim elemanı görüşü aşağıda yer almaktadır.

ÖE5: Bestecilerin açık isimleri yazılmıyor. Sadece soy isimleri gözüküyor. Belki çalışıyoruz, o eserler önümüze geliyor. Ama bunu kadın mı erkek besteci mi olduğunu bilmiyoruz. Ön yargıyla erkek besteci diye düşünüyoruz. Belki o kadın besteci. Bunun da bir etken olduğunu düşünüyorum açıkçası.

3.1.2. Eserin Sanatsal Özelliğinin Ön Planda Tutulması

Bu başlıkta eserin sanatsal özelliğinin ön planda tutulması gerektiği önerisini kapsamaktadır. Koda ilişkin öğretim elemanı görüşleri aşağıda yer almaktadır.

ÖE2: Kadınlar ve erkekler farklılar. İfade yönünden farklılar. Bu bizim insanlık değerlerimizdir ve bu farkları anlamak destelemek geliştirmek iyi bir şeydir bence. Ama kıyaslamak... "Şu iyi, bu iyi değil." demek ne kadar doğru bilmiyorum.

Wieck'in eserlerini duydum, dinledim. Çok güzel eserler. Sadece Schumann'ın gölgesinde kalıyor. Ama mesela, o zamandaki birçok erkek besteci de Schumann'ın gölgesinde aynı şekilde kalıyor. Birçok erkek bestecinin besteleri Clara Wieck'ten çok daha düşük seviyede. Yani yetenek boyutu ölçülür, bence. Ama mesela, herhangi bir kadın besteci Schumann, Beethoven veya Bach kadar adamıyor kendini bütünüyle. Çünkü genel olarak aileye bakıyor. Geleneksel bakış bu. Bir de yaşam gereği... Onun için burada, kıyaslamaktan değil de; "Brezilyalı besteciler bu şekilde müzik yapar, Japonlar bu şekilde yapar." diyerek ekol olarak bakmak da daha doğrudur. Bir tarz değeri var orada. Yani kadınlar da daha fazla eser yaparsalar o zaman tarz olarak tartışılır.

ÖE3: Ben şimdi şöyle düşünüyorum. Bir kere herhangi bir işin kadın ya da erkek tarafından yapılmasının bir farklılık olacağını düşünmüyorum... Dolayısıyla kadın bir bestecinin eserini çalan, okuyan kadın öğrencilerin kız öğrencilerin bu konuda farklı bir görüş içerisine sürüklenmesi gerekliliğinin doğru olmadığını düşünüyorum. Bunun dışında kadın bestecinin, kadın ya da erkek herhangi bir bestenin eğitime katkısı güzel yazılmış bir örgüyle iyi yazılmış, belirli bir seviyede yazılmış, yazılırken eğitim amaçlı olmuş ve ya da belirli bir seviyeye gelmiş öğrencinin bir serbest eser olarak, çağdaş eser olarak x bestecisinin yazdığı eserin tabii ki katkısı olur. Yani kadın olmasının herhangi bir vurguya sebep olmasını ben istemem. Sonuçta günümüzde farklı tarzlarda üretilen bir eser çalınabilir de. Eğitime katkısı olur yani. Dedğim gibi "Kadın olmasının şöyle bir farkı vardır. Kızları şöyle motive eder" gibi öyle bir bakış açısı düşünmüyorum.

ÖE7: Bestecilerin ya da genel olarak sanatçıların kadın-erkek şeklinde cinsiyetçi bir yaklaşımla değerlendirilmelerini doğru bulmuyorum. Çağdaş sanat üreten tüm sanatçılar, şahsi hassasiyetlerini eserlerine yansıtmayı tercih edebilirler ki bu kimi zaman cinsiyet-odaklı olabileceği gibi, etnisite veya başka konular üzerine de olabilir. Türk kadın bestecilere ait eserleri, eğitim materyali olarak kullanmam, ancak eserin içerik olarak öğrenciye yararlı olacağını ve "müzikal" yönden ufkunu ve bakış açısını genişleteceğine inanıyor olmamdan ötürü gerçekleşebilir/gerçekleşecektir.

3.1.3. Kadın Besteci Eserlerinin Yaygınlaştırılması

Bu kategoride kadın bestecilerin eserlerini yaygınlaştırılmasına yönelik 5 koda yer verilmiştir.

Kadın Besteci Eserlerinin Tanınırlığını Arttırmak: Bu kod, kadın besteci eserlerinin tanınırlığının artırılmasına yönelik önerileri kapsamaktadır. Koda ilişkin öğretim elemanı görüşleri aşağıda yer almaktadır.

ÖE3: Bu konuda eksik olduğumu düşünüyorum kendimin. Dediğim gibi eğitim amaçlı yaptığımız için belirli kalıplar var yürütülmesi gereken. Pedagojik yaklaşımlar var. Bunlar üzerine eğitim veriyoruz öğrencilere. Ama hani bu besteciler araştırılıp eserleri ortaya konulup ama bu konuda literatüre onların da eserlerini koymasına gerek.

ÖE3: O konuda da açık fikirliyim yani ille de geçmişten gelen metotta onun üzerinde çıkılmaz gibi de bir yaklaşımım yok ama dediğim gibi halihazırda yaşayan hayatta olan besteci kimliğine sahip bu kişilerin çalışmalarını da paylaşması lazım ve yapılacak bu türlü tezlerle incelenen makalelerle de insanlar ulaşımı sağlanabilir.

ÖE5: En önce farkındalık yaratıp bunların bilinmesi gerektiğini ve bunları da sergilememiz gerektiğini düşünüyorum.

ÖE6: Kitaplarda yer verilse mutlaka kullanılır ama maalesef yok. Bir de bir önceki soruda bahsettiğim konu, kadın bestecilerin eserlerine ulaştığımızda ne kadar çalışabilir seviyede olacak bu önemli. Öğrenciler yeri geliyor Der Erste Bach çalamıyor, Czerny 599 çalamıyor. Eğer kadın bestecilerin eserlerinin arasında kolay eserler yoksa yine çalışamayacak bir durum ortaya çıkacaktır. Bu sebeple öncelikle kadın bestecilerin tanınırlığı artırılmalı, eserleri seslendirilmeli, kitaplarda yer verilmeli, elinde notası olan varsa eğitimciler ile mutlaka bir platformda paylaşmalı ki kadın bestecilerin eserleri tanınsın ve yaygınlaşsın.

ÖE9: Bu nedenle bu konuda pozitif ayrımcılık yapılarak, kadın bestecilerin eserlerini tanımak/ tanıtmak ve öğretmek doğru olacak.

Kadın Besteci Eserlerinin Ulaşılabilir-Basılı Olması: Bu kod, kadın besteci eserlerinin basılı ve ulaşılabilir olması önerilerini kapsamaktadır. Koda ilişkin öğretim elemanı görüşleri aşağıda yer almaktadır.

ÖE5: Yani bu farkındalığı arttırmak için dediğim gibi derleme... Bu bestecilerin dönem dönem notasyonlarında derlemeler yapılabilir. Şu an aklıma o geliyor. Derleme yapılıp en azından piyano çalan insanların ulaşabilmesi gerekiyor. Yani özellikle Türk kadın bestecilerinin...

ÖE6: Kitaplarda yer verilse mutlaka kullanılır ama maalesef yok. Bir de bir önceki soruda bahsettiğim konu, kadın bestecilerin eserlerine ulaştığımızda ne kadar çalışılabilir seviyede olacak bu önemli. Öğrenciler yeri geliyor Der Erste Bach çalamıyor, Czerny 599 çalamıyor. Eğer kadın bestecilerin eserlerinin arasında kolay eserler yoksa yine çalışamayacak bir durum ortaya çıkacaktır. Bu sebeple öncelikle kadın bestecilerin tanınırlığı artırılmalı, eserleri seslendirilmeli, kitaplarda yer verilmeli, elinde notası olan varsa eğitimciler ile mutlaka bir platformda paylaşmalı ki kadın bestecilerin eserleri tanınsın ve yaygınlaşsın.

Kadın Bestecilerin Notasyonlarını Derleme Çalışmaları Yapma: Bu kod, kadın bestecilerin eserlerini derleme çalışmaları yapılması önerisini kapsamaktadır. Koda ilişkin öğretim elemanı görüşü aşağıda yer almaktadır.

ÖE5: Yani bu farkındalığı arttırmak için dediğim gibi derleme... Bu bestecilerin dönem dönem notasyonlarında derlemeler yapılabilir. Şu an aklıma o geliyor. Derleme yapılıp en azından piyano çalan insanların ulaşabilmesi gerekiyor. Yani özellikle Türk kadın bestecilerinin...

Kadın Bestecilerin Eserlerinin Seslendirilmesini Arttırmak: Bu kod, kadın bestecilerin eserlerinin seslendirilmesinin artırılması önerisini kapsamaktadır. Koda ilişkin öğretim elemanı görüşü aşağıda yer almaktadır.

ÖE6: Kitaplarda yer verilse mutlaka kullanılır ama maalesef yok. Bir de bir önceki soruda bahsettiğim konu, kadın bestecilerin eserlerine ulaştığımızda ne kadar çalışılabilir seviyede olacak bu önemli. Öğrenciler yeri geliyor Der Erste Bach çalamıyor, Czerny 599 çalamıyor. Eğer kadın bestecilerin eserlerinin arasında kolay eserler

yoksa yine çalınamayacak bir durum ortaya çıkacaktır. Bu sebeple öncelikle kadın bestecilerin tanınırlığı arttırılmalı, eserleri seslendirilmeli, kitaplarda yer verilmeli, elinde notası olan varsa eğitimciler ile mutlaka bir platformda paylaşmalı ki kadın bestecilerin eserleri tanınsın ve yaygınlaşsın.

Kadın Besteci Eserlerini Eğitime Yönelik Hiyerarşik Düzenleme: Bu kod, kadın bestecilerin eserlerinin eğitime yönelik zorluk seviyelerine göre düzenlenmesi önerilerini kapsamaktadır. Koda ilişkin öğretim elemanı görüşleri aşağıda yer almaktadır.

ÖE5: Yani eğitimciler bunun üzerinde durabilir. Hatta müfredata eklenebilir. Özellikle bir kadın bestecinin eseri çalınsın diye, her dönem için. En azından bunun farkındalığı yaratılabilir.

ÖE6: Kitaplarda yer verilse mutlaka kullanılır ama maalesef yok. Bir de bir önceki soruda bahsettiğim konu, kadın bestecilerin eserlerine ulaştığımızda ne kadar çalınabilir seviyede olacak bu önemli. Öğrenciler yeri geliyor Der Erste Bach çalamıyor, Czerny 599 çalamıyor. Eğer kadın bestecilerin eserlerinin arasında kolay eserler yoksa yine çalınamayacak bir durum ortaya çıkacaktır. Bu sebeple öncelikle kadın bestecilerin tanınırlığı arttırılmalı, eserleri seslendirilmeli, kitaplarda yer verilmeli, elinde notası olan varsa eğitimciler ile mutlaka bir platformda paylaşmalı ki kadın bestecilerin eserleri tanınsın ve yaygınlaşsın.

3.1.4. Akademik Çalışmalarda Kadın Besteci Farkındalığının Artması

Bu kategoride kadın bestecilerle ilgili akademik çalışmaların artmasına yönelik 3 koda yer verilmiştir.

Bildiri Yayınlama: Bu kod, kadın bestecilere yönelik daha fazla bildiri yayınlanması önerisini kapsamaktadır. Koda ilişkin öğretim elemanı görüşü aşağıda yer almaktadır.

ÖE5: Bu konuya özel ilgi duyup vakit ayırıp araştırma yapılacağı için, herkesin de böyle bir vakti olmadığı için, buna ulaşımın sınırlı olacağını düşünüyorum... İşte dediğim gibi sürekli bir yerlerde bildiriler yapılabilir. Makaleler veyahut kitap yazılabilir.

Makale Yazma: Bu kod, kadın bestecilere yönelik daha fazla makale yayınlanması önerisini kapsamaktadır. Koda ilişkin öğretim elemanı görüşü aşağıda yer almaktadır.

ÖE5: Bu konuya özel ilgi duyup vakit ayırıp araştırma yapılacağı için, herkesin de böyle bir vakti olmadığı için, buna ulaşımın sınırlı olacağını düşünüyorum... İşte dediğim gibi sürekli bir yerlerde bildiriler yapılabilir. Makaleler veyahut kitap yazılabilir.

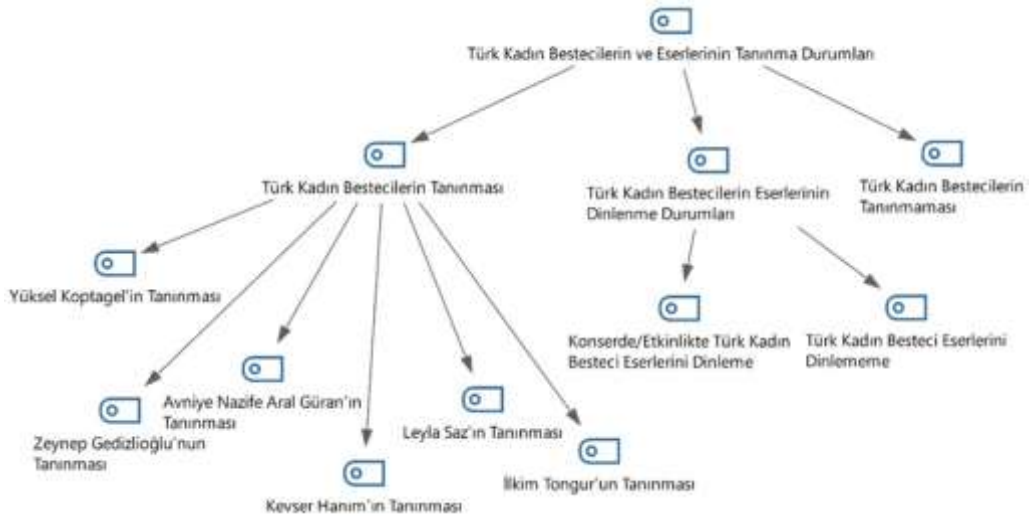
Kitap Yazma: Bu kod, kadın bestecilere yönelik daha fazla kitap yazılması önerisini kapsamaktadır. Koda ilişkin öğretim elemanı görüşü aşağıda yer almaktadır.

ÖE5: Bu konuya özel ilgi duyup vakit ayırıp araştırma yapılacağı için, herkesin de böyle bir vakti olmadığı için, buna ulaşımın sınırlı olacağını düşünüyorum... İşte dediğim gibi sürekli bir yerlerde bildiriler yapılabilir. Makaleler veyahut kitap yazılabilir.

3.2. Türk Kadın Bestecilerin ve Eserlerinin Tanınma Durumları

Bu bölümde "Türk Kadın Bestecilerin ve Eserlerinin Tanınma Durumları" temasına yönelik kategori ve kodlara yer verilmiştir. Temaya ait Maxqda 2022 programı ile oluşturulan harita aşağıda yer almaktadır.

Şekil 3: Türk kadın bestecilerin ve eserlerinin tanınma durumları

Şekil 3'te "Türk Kadın Bestecilerin ve Eserlerinin Tanınma Durumları" temasına ait 2 kategori 9 kod bulunduğu görülmektedir. İlgili kategori ve kodlara aşağıda yer verilmiştir.

3.2.1. Türk Kadın Bestecilerin Eserlerinin Dinlenme Durumları

Bu kategoride Türk kadın besteci eserlerinin dinlenmesine yönelik 2 koda yer verilmektedir.

Konserde/Etkinlikte Türk Kadın Besteci Eserlerini Dinleme: Bu kod, öğretim elemanlarının Türk kadın besteci eserlerini dinleme durumlarını kapsamaktadır. Koda ilişkin öğretim elemanı görüşleri aşağıda yer almaktadır.

ÖE2: Yok bulunmadım. Kızım piyanist Avusturya'da yaşıyor. Onu dinledim. O yaptı böyle bir konser. Bu şekilde tanıdım. (Konserde seslendirilen eserler sahibi: Avniye Nazife Aral Güran).

ÖE4: Avniye Nazife Aral Güran'ı kızım çaldı. Bir konserde onu dinledim.

ÖE9: Etkinlikler içerisinde dinledim fakat kendim özellikle dinlemedim.

Türk Kadın Besteci Eserlerini Dinlememe: Bu kod, öğretim elemanlarının Türk kadın besteci eserlerini dinlememe durumlarını kapsamaktadır. Koda ilişkin öğretim elemanı görüşleri aşağıda yer almaktadır.

ÖE1: Kadın bestecilere yönelik bir konserde veya karma bir konser içerisinde dinlemedim bugüne kadar.

ÖE2: ... Ama özellikle tanıdığım da bir kadın besteciye dinleyeyim demedim.

ÖE6: Türk kadın bestecilere ait piyano eserlerini maalesef dinlemiyorum. Yabancı kadın bestecileri ise çok nadir, karışık bir albüm içerisinde denk geldiğinde dinleme fırsatı buluyorum.

ÖE7: Çağdaş piyano müziklerini dinlerken ya da icra etmek üzere çalışacağım zaman, bestecinin cinsiyetine dayalı bir seçimim/yaklaşımım olmamıştır. Türk kadın bestecilerin eserlerine yönelik de icra etmek ya da dinlemek etkinliklerim ne yazık ki mevcut değildir.

ÖE8: Hayır.

3.2.2. Türk Kadın Bestecilerin Tanınması

Bu kategoride öğretim elemanları tarafından tanınan 6 Türk kadın besteciye yer verilmektedir.

Yüksel Koptagel'in Tanınması: Bu kod, Yüksel Koptagel isimli bestecinin öğretim elemanları tarafından tanınma durumlarına ilişkin görüşleri kapsamaktadır. Görüşlere aşağıda yer verilmiştir.

ÖE4: Yüksel Koptagel. Bakıyorum. Eserlerini hazırlıyorum ama daha önce canlı konserde çalmadım.

ÖE6: Hildegard of Bingen, Maddalena Casulana, Barbara Strozzi, Cecilia Maria Barthelemon, Fanny Mendelssohn, Clara Schumann, Amy Marcy Beach, Nazife Güran (Avniye Nazife Aral Güran), Elisabeth Lutyens, Keiko Abe, Ada Gentile, Yüksel Koptagel'i tanıyorum.

Kevser Hanım'ın Tanınması: Bu kod, Kevser Hanım isimli bestecinin öğretim elemanları tarafından tanınma durumuna ilişkin görüşü kapsamaktadır. Görüşe aşağıda yer verilmiştir.

ÖE2: Kevser Hanım, sanırım 19. Yüzyıldaki bir isimdir ve daha fazla sanat ve halk müziğinde herhalde iz bırakmıştır. Ondan sadece Nihavend Longa eserini tanıyorum

zaten. Ama çağdaş kadın bestecileri var Türkiye'de ve hatta Almanya'da da belki vardır. Burada da var... Satılan kitapları gördüm. Alıp bakacağım.

Avniye Nazife Aral Güran'ın Tanınması: Bu kod, Avniye Nazife Aral Güran isimli bestecinin öğretim elemanları tarafından tanınma durumlarına ilişkin görüşleri kapsamaktadır. Görüşlere aşağıda yer verilmiştir.

ÖE2: Yok bulunmadım. Kızım piyanist Avusturya'da yaşıyor. Onu dinledim. O yaptı böyle bir konser. Bu şekilde tanıdım. (Konserde seslendirilen eserler sahibi: Avniye Nazife Aral Güran).

ÖE4: Avniye Nazife Aral Güran'ın eserlerini kızım çaldı. Bir konserde onu dinledim.

Zeynep Gedizlioğlu'nun Tanınması: Bu kod, Zeynep Gedizlioğlu isimli bestecinin öğretim elemanları tarafından tanınma durumlarına ilişkin görüşleri kapsamaktadır. Görüşlere aşağıda yer verilmiştir.

ÖE5: ... Evet Zeynep Gedizlioğlu olabilir... Leyla Saz'ı biliyorum zaten, ilk Türk Osmanlı besteci... İlkin Tongur onu tanıyorum ben, evet.

ÖE6: Türk besteci olarak yanılmıyorsam bir de Zeynep Gedizlioğlu vardı, İlhan Usmanbaş'ın öğrencisi. Bir iki eseri Gürer Aykal yönetiminde BİFO tarafından seslendirildi diye hatırlıyorum, adını göremedim. Bir de bence kadın besteci ve piyanistler içinde en popüler olanlardan Aziza Mustafa Zadeh var.

İlkin Tongur'un Tanınması: Bu kod, İlkin Tongur isimli bestecinin öğretim elemanları tarafından tanınma durumunu kapsamaktadır. Görüşe aşağıda yer verilmiştir.

ÖE5: ... Evet Zeynep Gedizlioğlu olabilir... Leyla Saz'ı biliyorum zaten, ilk Türk Osmanlı besteci... İlkin Tongur onu tanıyorum ben, evet.

Leyla Saz'ın Tanınması: Bu kod, Leyla Saz isimli bestecinin öğretim elemanları tarafından tanınma durumunu kapsamaktadır. Görüşe aşağıda yer verilmiştir.

ÖE5: ... Evet Zeynep Gedizlioğlu olabilir... Leyla Saz'ı biliyorum zaten, ilk Türk Osmanlı besteci... İlkin Tongur onu tanıyorum ben, evet.

3.2.3. Türk Kadın Bestecilerin Tanınmaması

Bu kod, öğretim elemanlarının Türk kadın bestecileri tanımama durumlarına ilişkin görüşleri kapsamaktadır. Görüşlere aşağıda yer verilmiştir.

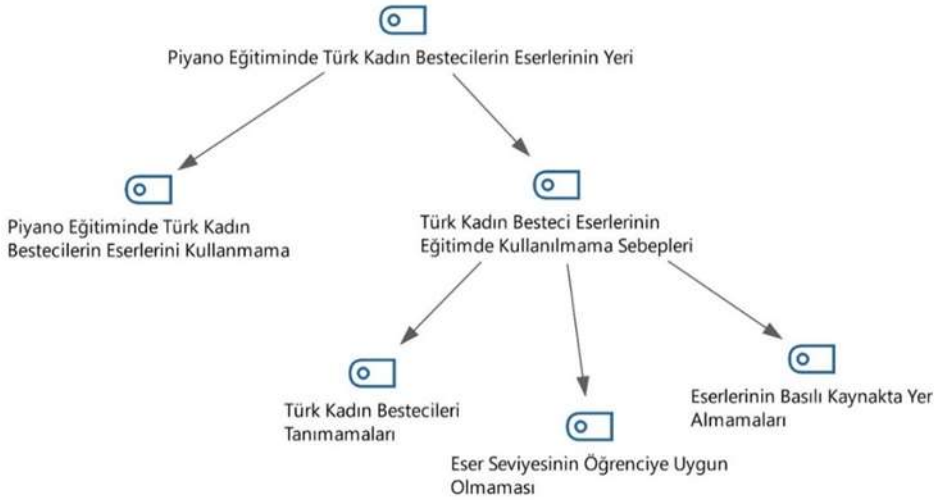
ÖE3: Türk bestecileri olarak ben yine popüler olmuş, mesela İlhan Baran'ın basit düzeyde eserleri var. Küçük çocuklara onu çalıştırıyorum. Ya da 1. 2. sınıf seviyesinde Ulvi Cemal çaldırıyorum. Cemal Reşit Rey çaldırıyorum. Onun dışında çok fazla Türk eseri çaldırılmıyor. Hani bildiğim de bir kadın besteci açıkçası yok.

ÖE3: Ben saydığın bu bestecileri, açıkçası tanımıyorum. Yani eserlerine rastlamadım ya da çaldırmadım. Bilmiyorum o yüzden.

3.3. Piyano Eğitiminde Türk Kadın Bestecilerin Eserlerinin Yeri

Bu bölümde "Piyano Eğitiminde Türk Kadın Bestecilerin Eserlerinin Yeri" temasına yönelik kategori ve kodlara yer verilmiştir. Temaya ait Maxqda 2022 programı ile oluşturulan harita aşağıda yer almaktadır.

Şekil 4: Piyano eğitiminde Türk kadın bestecilerin eserlerinin yeri

Şekil 4'te "Piyano Eğitiminde Türk Kadın Bestecilerin Eserlerinin Yeri" temasına ait 1 kategori ve 4 kod bulunduğu görülmektedir. İlgili kategori ve kodlara aşağıda yer verilmektedir.

3.3.1. Piyano Eğitiminde Türk Kadın Bestecilerin Eserlerini Kullanmama

Bu kod, öğretim elemanlarının Türk kadın besteci eserlerini eğitimde kullanmama durumlarına ilişkin görüşleri kapsamaktadır. Görüşlere aşağıda yer verilmiştir.

ÖE1: Gündeme gelmedi. Türk kadın bestecilerimiz var. Kitapları da var bende. O kitapların çok fazla kullanılabilirlik yönü yok. Çünkü çok ağır eserler bunlar.

ÖE2: Türk kadın bestecileri çok yaygın değil. Yani bu benim bahsettiğim kitap 1 veya 2 tane en fazla... Onlar elimde yok eserleri tanımıyorum onun için çaldırıyorum bunun için başka fikrim yok. Bakmam lazım...

ÖE3: Türk bestecileri olarak ben yine popüler olmuş, mesela İlhan Baran'ın basit düzeyde eserleri var. Küçük çocuklara onu çalıştırıyorum. Ya da 1. 2. Sınıf seviyesinde Ulvi Cemal çaldırıyorum. Cemal Reşit Rey çaldırıyorum. Onun dışında çok fazla Türk eseri çaldırıyorum. Hani bildiğim de bir kadın besteci açıkçası yok.

ÖE3: Ben saydığın bu bestecileri açıkçası tanımıyorum. Yani eserlerine rastlamadım ya da çaldırmadım. Bilmiyorum o yüzden.

ÖE4: Yüksel Koptagel. Bakıyorum. Eserlerini hazırlıyorum ama daha önce canlı konserde çalmadım.

ÖE5: Eserlerinden yararlanmıyorum. Çünkü çok da Türk kadın besteci bilmiyorum desem yalan olmaz.

ÖE6: Kullanmıyorum.

ÖE7: Piyano öğrencilerime henüz Türk kadın bestecilerin eserlerinden çalıştırmadım. Öğrencilerime Türk beşleri ve erken kuşak Türk bestecilerin eserlerinden pek çok eser çalıştırdım ve halen de eğitimde kullanıyorum. Ancak tanıdığım Türk kadın besteciler Çağdaş döneme ait karmaşık ve ileri seviyeli yapıtlar ürettikleri için, henüz bu eserleri icra edebilecek öğrencilerim mevcut değildi; bu sebeple de henüz onların eserlerini öğrencilerime çalıştırma fırsatım olmadı. Ancak şu noktayı da vurgulamak

isterim ki, öğrencilerime son 30-40 yıldır beste yapan erkek Türk bestecilerin eserlerinden de henüz çalıştırmadım; yani bu yaklaşımımın sebebi, bu eserlerin içeriği ile ilgili olmuştur; bestecilerinin cinsiyeti ile bir bağlantısı yoktur.

ÖE8: Hayır

ÖE9: Kullanmıyorum.

3.3.2. Türk Kadın Besteci Eserlerinin Eğitimde Kullanılmama Sebepleri

Bu kategori, öğretim elemanlarının Türk kadın besteci eserlerini eğitimde kullanmamalarına ilişkin 3 kodu kapsamaktadır. Görüşlere aşağıda yer verilmiştir.

Eser Seviyesinin Öğrenciye Uygun Olmaması: Bu kod, öğretim elemanlarının Türk kadın bestecilerin eser seviyelerinin eğitim için öğrenciye uygun olmamasına yönelik görüşleri kapsamaktadır. Görüşlere aşağıda yer verilmiştir.

ÖE1: Gündeme gelmedi. Türk kadın bestecilerimiz var. Kitapları da var bende. O kitapların çok fazla kullanılabilirlik yönü yok. Çünkü çok ağır eserler bunlar.

ÖE7: Piyano öğrencilerime henüz Türk kadın bestecilerin eserlerinden çalıştırmadım. Öğrencilerime Türk beşleri ve erken kuşak Türk bestecilerin eserlerinden pek çok eser çalıştırdım ve halen de eğitimde kullanıyorum. Ancak tanıdığım Türk kadın besteciler Çağdaş döneme ait karmaşık ve ileri seviyeli yapıtlar ürettikleri için, henüz bu eserleri icra edebilecek öğrencilerim mevcut değildi; bu sebeple de henüz onların eserlerini öğrencilerime çalıştırma fırsatım olmadı. Ancak şu noktayı da vurgulamak isterim ki, öğrencilerime son 30-40 yıldır beste yapan erkek Türk bestecilerin eserlerinden de henüz çalıştırmadım; yani bu yaklaşımımın sebebi, bu eserlerin içeriği ile ilgili olmuştur; bestecilerinin cinsiyeti ile bir bağlantısı yoktur.

Eserlerinin Basılı Kaynakta Yer Almamaları: Bu kod, öğretim elemanlarının Türk kadın bestecilerin eserlerinin basılı olmamasına yönelik görüşleri kapsamaktadır. Görüşlere aşağıda yer verilmiştir.

ÖE1: ... Çoğunlukla şöyle görüyorum: Kadın piyanistler daha çok icracı olmuşlar. İcracılık yönünde ilerlemişler. Mutlaka eser üretmişlerdir ama herhangi bir kaynakta

karşılaşmadığımız için, çalmadığımız çok kullanılabilir yanı olmadığını söyleyebilirim yani bizim için.

ÖE2: Türk kadın bestecileri çok yaygın değil. Yani bu benim bahsettiğim kitap 1 veya 2 tane en fazla... Onlar elimde yok eserleri tanımıyorum onun için çaldırılmıyorum bunun için başka fikrim yok. Bakmam lazım...

Türk Kadın Bestecileri Tanımamaları: Bu kod, öğretim elemanlarının Türk kadın bestecileri tanımamaları durumunu kapsamaktadır. Görüşlere aşağıda yer verilmiştir.

ÖE3: Türk bestecileri olarak ben yine popüler olmuş, mesela İlhan Baran'ın basit düzeyde eserleri var. Küçük çocuklara onu çalıştırıyorum. Ya da 1. 2. Sınıf seviyesinde Ulvi Cemal çaldırıyorum. Cemal Reşit Rey çaldırıyorum. Onun dışında çok fazla Türk eseri çaldırılmıyorum. Hani bildiğim de bir kadın besteci açıkçası yok.

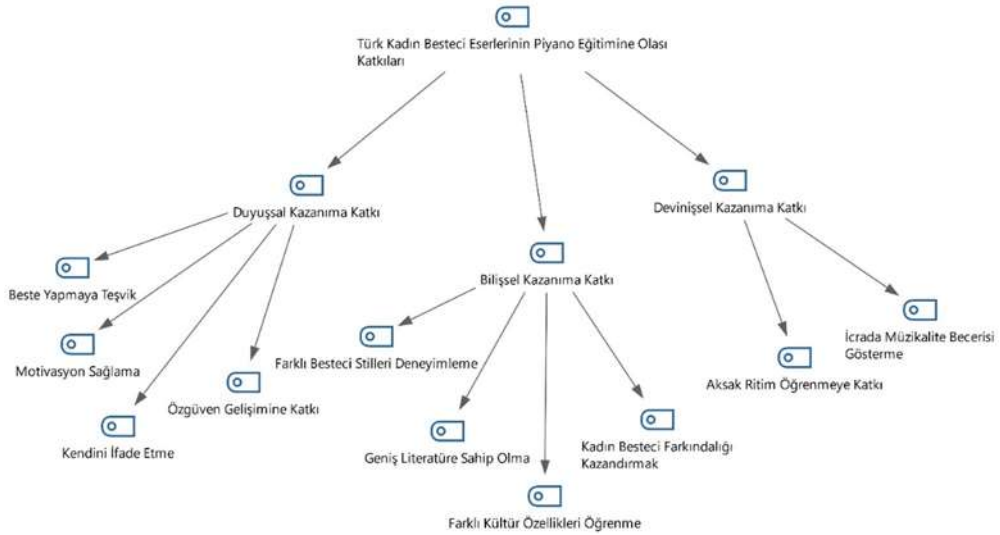
ÖE3: Ben saydığım bu bestecileri açıkçası tanımıyorum. Yani eserlerine rastlamadım ya da çaldırmadım. Bilmiyorum o yüzden.

ÖE5: Eserlerinden yararlanmıyorum. Çünkü çok da Türk kadın besteci bilmiyorum desem yalan olmaz.

3.4. Türk Kadın Besteci Eserlerinin Piyano Eğitimine Olası Katkıları

Bu bölümde "Türk Kadın Besteci Eserlerinin Piyano Eğitimine Olası Katkıları" temasına yönelik kategori ve kodlara yer verilmiştir. Temaya ait Maxqda 2022 programı ile oluşturulan harita aşağıda yer almaktadır.

Şekil 5: Türk kadın besteci eserlerinin piyano eğitimine olası katkıları

Şekil 5'te "Türk Kadın Besteci Eserlerinin Piyano Eğitimine Olası Katkıları" temasına ait 3 kategori ve 10 kod bulunduğu görülmektedir. İlgili kategori ve kodlara aşağıda yer verilmektedir.

3.4.1. Duyuşsal Kazanıma Katkı

Bu kategoride Türk kadın bestecilerin piyano eğitiminde eserlerinin kullanılmasının duyuşsal kazanıma olası katkılarına yönelik 4 koda yer verilmektedir.

Motivasyon Sağlama: Bu kod, Türk kadın bestecilerin piyano eğitiminde eserlerinin kullanılması durumunda motivasyon sağlama katkısını ifade etmektedir. Koda ilişkin öğretim elemanı görüşleri aşağıda yer almaktadır.

ÖE1: Şaşırtıcı bir noktası olacağına inanıyorum. Bence etkili olur her açıdan. Kadın bir bestecinin eserini, kadın bir öğrencinin seslendirmesi bence onda farklı bir duygu yoğunluğuna sebep olabilir. Kendisinin de beste yapma ihtiyacı duyurabilir. Kendini ifade etme yönünü bulabilir. Kadınlar arasında bir motivasyonu sağlayabileceğini düşünüyorum.

ÖE5: Bizim ön plana çıkartmamız gerektiğini düşünüyorum. Bunun da öğrenciler üzerinde özgüven sağlaması, bir beste yapma girişiminde olmaları veya beste yapabilir olduklarını görmeleri açısından iyi bir örnek teşkil edeceğini düşünüyorum.

Özgüven Gelişimine Katkı: Bu kod, Türk kadın bestecilerin piyano eğitiminde eserlerinin kullanılması halinde öğrencilerde özgüven gelişimine katkı durumunu kapsamaktadır. Koda ilişkin öğretim elemanı görüşü aşağıda yer almaktadır.

ÖE5: Bizim ön plana çıkartmamız gerektiğini düşünüyorum. Bunun da öğrenciler üzerinde özgüven sağlaması, bir beste yapma girişiminde olmaları veya beste yapabilir olduklarını görmeleri açısından iyi bir örnek teşkil edeceğini düşünüyorum.

Kendini İfade Etme: Bu kod, Türk kadın bestecilerin piyano eğitiminde eserlerinin kullanılması halinde öğrencilerde kendini iyi ifade etme durumunu kapsamaktadır. Koda ilişkin öğretim elemanı görüşü aşağıda yer almaktadır.

ÖE1: Şaşırtıcı bir noktası olacağına inanıyorum. Bence etkili olur her açıdan. Kadın bir bestecinin eserini, kadın bir öğrencinin seslendirmesi bence onda farklı bir duygu yoğunluğuna sebep olabilir. Kendisinin de beste yapma ihtiyacı duyurabilir. Kendini ifade etme yönünü bulabilir. Kadınlar arasında bir motivasyonu sağlayabileceğini düşünüyorum.

Beste Yapmaya Teşvik: Bu kod, Türk kadın bestecilerin piyano eğitiminde eserlerinin kullanılması halinde öğrencilerde beste yapmaya teşvik durumunu ifade etmektedir. Koda ilişkin öğretim elemanı görüşleri aşağıda yer almaktadır.

ÖE1: Şaşırtıcı bir noktası olacağına inanıyorum. Bence etkili olur her açıdan. Kadın bir bestecinin eserini, kadın bir öğrencinin seslendirmesi bence onda farklı bir duygu yoğunluğuna sebep olabilir. Kendisinin de beste yapma ihtiyacı duyurabilir. Kendini ifade etme yönünü bulabilir. Kadınlar arasında bir motivasyonu sağlayabileceğini düşünüyorum.

ÖE5: Yani bizim ön plana çıkartmamız gerektiğini düşünüyorum. Bunun da öğrenciler üzerinde özgüven sağlaması, bir beste yapma girişiminde olmaları veya beste yapabilir olduklarını görmeleri açısından iyi bir örnek teşkil edeceğini düşünüyorum.

ÖE6: Öncelikle Türk bestecilere ait eserleri çalmak tabii ki çok faydalı olacaktır. Eğer fırsatım olsa farklı müzisyenleri tanımları için, geniş bir literatüre sahip olmaları için ve bestecilerin içinde kadınların da olduğunu farkındalığını yaratmak için mutlaka yabancı/Türk kadın bestecilere yer veririm. Bu mutlaka öğrencilerde olumlu

yönde etkili olacaktır, 'kadınların da besteleri varmış' diyenlerin yanında, 'bir kadın olarak ben de beste yapabilirim' diyen öğrenciler olacaktır. Fakat burada en önemli husus, kadın-erkek fark etmeksizin eserin çalınabilme olasılığıdır.

3.4.2. Bilişsel Kazanıma Katkı

Bu kategoride Türk kadın bestecilerin piyano eğitiminde eserlerinin kullanılmasının bilişsel kazanıma olası katkılarına yönelik 4 koda yer verilmektedir.

Farklı Kültür Özellikleri Öğrenme: Bu kod, Türk kadın bestecilerin piyano eğitiminde eserlerinin kullanılması durumunda öğrencilerin farklı kültürel özellikleri öğrenebileceğini ifade etmektedir. Koda ilişkin öğretim elemanı görüşü aşağıda yer almaktadır.

ÖE2: Kadınlar ve erkekler farklılar. İfade yönünden farklılar. Bu bizim insanlık değerlerimizdir ve bu farkları anlamak destelemek geliştirmek iyi bir şeydir bence. Ama kıyaslamak... "Şu iyi, bu iyi değil." demek ne kadar doğru bilmiyorum. Wieck'in eserlerini duydum, dinledim. Çok güzel eserler. Sadece Schumann'ın gölgesinde kalıyor. Ama mesela, o zamandaki birçok erkek besteci de Schumann'ın gölgesinde aynı şekilde kalıyor. Birçok erkek bestecinin besteleri Clara Wieck'ten çok daha düşük seviyede. Yani yetenek boyutu ölçülür, bence. Ama mesela, herhangi bir kadın besteci Schumann, Beethoven veya Bach kadar adamıyor kendini bütünüyle. Çünkü genel olarak aileye bakıyor. Geleneksel bakış bu. Bir de yaşam gereği... Onun için burada, kıyaslamaktan değil de; "Brezilyalı besteciler bu şekilde müzik yapar, Japonlar bu şekilde yapar." diyerek ekol olarak bakmak da daha doğrudur. Bir tarz değeri var orada. Yani kadınlar da daha fazla eser yaparsalar o zaman tarz olarak tartışılır.

Farklı Besteci Stilleri Deneyimleme: Bu kod, Türk kadın bestecilerin piyano eğitiminde eserlerinin kullanılması durumunda öğrencilerin farklı besteci stilleri deneyimlemelerini ifade etmektedir. Koda ilişkin öğretim elemanı görüşleri aşağıda yer almaktadır.

ÖE5: Kesinlikle öğrencilerde bakış açısında değişiklik olabilir. Belki kadın-erkek besteciler arasındaki stillerin farklı olabileceğini fark eden öğrenciler de olabilir.

ÖE9: Öğrencilerin farklı müzisyenler tanımış olacakları ve daha geniş bir literatüre sahip olacakları yaklaşımı daha doğru geliyor.

Geniş Literatüre Sahip Olma: Bu kod, Türk kadın bestecilerin piyano eğitiminde eserlerinin kullanılması durumunda öğrencilerin geniş literatüre sahip olma durumunu ifade etmektedir. Koda ilişkin öğretim elemanı görüşü aşağıda yer almaktadır.

ÖE6: Öncelikle Türk bestecilere ait eserleri çalmak tabii ki çok faydalı olacaktır. Eğer fırsatım olsa farklı müzisyenleri tanımaları için, geniş bir literatüre sahip olmaları için ve bestecilerin içinde kadınların da olduğunu farkındalığını yaratmak için mutlaka yabancı/Türk kadın bestecilere yer veririm. Bu mutlaka öğrencilerde olumlu yönde etkili olacaktır, 'kadınların da besteleri varmış' diyenlerin yanında, 'bir kadın olarak ben de beste yapabilirim' diyen öğrenciler olacaktır. Fakat burada en önemli husus, kadın-erkek fark etmeksizin eserin çalınabilme olasılığıdır.

ÖE9: Öğrencilerin farklı müzisyenler tanımış olacakları ve daha geniş bir literatüre sahip olacakları yaklaşımı daha doğru geliyor.

Kadın Besteci Farkındalığı Kazandırma: Bu kod, Türk kadın bestecilerin piyano eğitiminde eserlerinin kullanılması durumunda öğrencilerin kadın besteci farkındalıklarının artacağını ifade etmektedir. Koda ilişkin öğretim elemanı görüşleri aşağıda yer almaktadır.

ÖE6: Öncelikle Türk bestecilere ait eserleri çalmak tabii ki çok faydalı olacaktır. Eğer fırsatım olsa farklı müzisyenleri tanımaları için, geniş bir literatüre sahip olmaları için ve bestecilerin içinde kadınların da olduğunu farkındalığını yaratmak için mutlaka yabancı/Türk kadın bestecilere yer veririm. Bu mutlaka öğrencilerde olumlu yönde etkili olacaktır, 'kadınların da besteleri varmış' diyenlerin yanında, 'bir kadın olarak ben de beste yapabilirim' diyen öğrenciler olacaktır. Fakat burada en önemli husus, kadın-erkek fark etmeksizin eserin çalınabilme olasılığıdır.

ÖE8: Türk kadın bestecilere ait eserlerin eğitimde kullanılmasının, bu bestecilerin ve eserlerinin tanınması, duyulması noktasında önemli olduğunu düşünüyorum.

3.4.3. Devinişsel Kazanıma Katkı

Bu kategoride Türk kadın bestecilerin piyano eğitiminde eserlerinin kullanılmasının devinişsel kazanıma olası katkılarına yönelik 2 koda yer verilmektedir.

Aksak Ritim Öğrenmeye Katkı: Bu kod, Türk kadın bestecilerin piyano eğitiminde eserlerinin kullanılması durumunda öğrencilerin aksak ritim becerilerine katkı durumunu kapsamaktadır. Koda ilişkin öğretim elemanı görüşü aşağıda yer almaktadır.

ÖE4: Evet. Özellikle Türk bestecilerin eserlerini seslendirirlerse, aksak ritim açısından kazanım sağlayabileceğini düşünüyorum.

İcrada Müzikalite Becerisi Gösterme: Bu kod, Türk kadın bestecilerin piyano eğitiminde eserlerinin kullanılması durumunda öğrencilerin icrada müzikal becerilerine katkı durumunu kapsamaktadır. Koda ilişkin öğretim elemanı görüşleri aşağıda yer almaktadır.

ÖE5: ... Genellikle çocuğa teknik anlamda ve müzikalite anlamında katabileceğini düşündüğüm eserleri seçiyorum... Yani bizim ön plana çıkartmamız gerektiğini düşünüyorum. Bunun da öğrenciler üzerinde özgüven sağlaması, bir beste yapma girişiminde olmaları veya beste yapabilir olduklarını görmeleri açısından iyi bir örnek teşkil edeceğini düşünüyorum. Olumlu yönde olacağına inanıyorum. Armonisel anlamda, müziksel anlamda hikayesel olarak yansıttıkları çok güzel eserler var.

ÖE7: Bestecilerin ya da genel olarak sanatçıların kadın-erkek şeklinde cinsiyetçi bir yaklaşımla değerlendirilmelerini doğru bulmuyorum. Çağdaş sanat üreten tüm sanatçılar, şahsi hassasiyetlerini eserlerine yansıtmayı tercih edebilirler ki bu kimi zaman cinsiyet-odaklı olabileceği gibi, etnisite veya başka konular üzerine de olabilir. Türk kadın bestecilere ait eserleri, eğitim materyali olarak kullanmam, ancak eserin içerik olarak öğrenciye yararlı olacağını ve "müzikal" yönden ufkunu ve bakış açısını genişleteceğine inanıyor olmamdan ötürü gerçekleşebilir/gerçekleşecektir.

Sonuç ve Öneriler

Klasik piyanistler tarafından eğitim süreçlerinde incelenen repertuarda büyük ölçüde beyaz, Avrupalı erkeklerin besteleri hakim olduğu, ayrıca öğrencilerin

kendileriyle ilişkilendirebileceği bestecilerin eserlerine maruz kalmanın faydalı olduğu bilgisinin vurgulandığı görülmektedir (Klein, 2022, s. 34). Bu sebeple öğrencilere bütüncül, ilişkilendirebileceği, rol model alabileceği ve herkesi kucaklayan öğretim müfredatı sunmanın önemli olduğu ve öğretmenlerin farklı bestecilere yer verdikleri repertuarı oluşturmalarının söz konusu çeşitliliği sağlayan önemli bir basamak olduğu düşünülmektedir. Bu doğrultuda öğretim elemanlarıyla gerçekleştirilen görüşler içerik analizine tabii tutulmuştur.

Analize bakıldığında; "Türk Kadın Bestecilerin ve Eserlerinin Tanınma Durumları", "Piyano Eğitiminde Türk Kadın Bestecilerin Eserlerinin Yeri", "Türk Kadın Besteci Eserlerinin Piyano Eğitimine Olası Katkıları" ve "Eğitimde Kadın Besteci ve Eserlerine İlişkin Öneriler" temalarının elde edildiği görülmektedir.

Çalışma sonucunda dört öğretim elemanı tarafından tanınan bestecilerin Yüksel Koptagel, Zeynep Gedizlioğlu, Avniye Nazife Aral Güran, Kevser Hanım, Leyla Saz ve İlkin Tongur olduğu görülmektedir. Söz konusu dört öğretim elemanının altı Türk kadın besteciye tanıdığı, üç öğretim elemanının konserde veya etkinlikte Türk kadın besteci eseri dinlediği ve dokuz öğretim elemanının tamamının piyano derslerinde Türk kadın besteci eseri kullanmadıkları tespit edilmiştir. Oysaki gerek dünya genelinde gerekse Anadolu uygarlıkları ve Osmanlı'dan günümüze bu topraklarda bestecilik yapan müzik üretiminde bulunan kadınların var oldukları bilinmektedir (Ersoy Çak ve Beşiroğlu, 2018; Makal, 2020; Chiti ve Gülün, 2019; Şahin, 2020; Kutlay, 2017). Benzer şekilde kadın besteci eserleri kullanan öğretim elemanı sayısının az olması durumunu destekler nitelikte tespiti Özkişi yapmıştır: "Türkiye'de özellikle Avrupa Akademik Müziği üzerine yoğunlaşan kadın bestecilerin deneyimlerine dayanan bir literatür eksikliği vardır." (Özkişi, 2009, s. 1). Üçüncü araştırma sorusundan hareketle öğretim elemanlarının Türk kadın besteci eserlerini kullanmama sebeplerine bakıldığında ise Türk kadın bestecileri tanımamaları, Türk kadın besteci eserlerinin öğrenci seviyesine uygun olmaması ve eserlerin basılı kaynakta yer almaması-eserlerin tanınmaması cevaplarının elde edildiği görülmektedir.

Bu doğrultuda Türk kadın bestecilerin eserlerinin piyano eğitiminde kullanılabilmesine yönelik derleme ve basım çalışmalarının yapılmasının alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Dördüncü araştırma sorusuna bakıldığında Türk kadın bestecilerin solo piyano eserlerinin eğitimde kullanılması durumunda sağlayabileceği olası katkılara ilişkin yedi öğretim elemanı tarafından; motivasyon sağlama, özgüven gelişimine katkı, kendini ifade etme, beste yapmaya teşvik, farklı kültür özellikleri öğrenme, farklı besteci stilleri deneyimleme, geniş literatüre sahip olma, kadın besteci farkındalığı kazandırmak, aksak ritim öğrenmeye katkı ve icrada müzikalite becerisi gösterme olasılıkları olduğu bilgisi elde edilmiştir. Öğretim elemanları tarafından Türk kadın besteci eserlerinin kullanılma durumunda öğrencide duyuşsal, bilişsel ve devinişsel kazanımlar sağlayabileceği ön görülmüştür. Öğretim elemanlarından olasılıklara ilişkin görüşler elde edilmişse de, konu kapsamında uluslararası literatürde piyano eğitimi veren öğretim elemanlarının görüşleri incelendiğinde, lisans ve lisansüstünde eğitim veren öğretim elemanlarının farklı bestecilerin repertuarlarının piyano eğitiminde kullanılmasına yönelik görüşlerini anket ile elde eden çalışmada Klein'in (2022) farklı besteciler tarafından piyano repertuarına maruz kalma, birbirinden farklı bestecilerin repertuarıyla ilgili inançlar ve farklı besteciler tarafından güven öğretimi repertuarı konu başlıklarını incelediği görülmektedir. Söz konusu çalışmada katılımcıların farklı bestecilerin eserlerini öğrenme deneyimleri ile farklı repertuar öğretme konusundaki güvenleri arasında güçlü bir ilişki olduğu sonuçları elde edilmiştir. Öğretim elemanları ırk ve cinsiyet ayrımı gözetmeksizin, farklı bestecilerin piyano eserlerinin müfredatta yer almasının önemli ve değerli olduğunu belirtmişlerdir. Klein'in çalışmasından elde edilen sonuçların, bu çalışmada elde edilen "Türk Kadın Besteci Eserlerinin Piyano Eğitimine Olası Katkıları" temasına bağlı olan motivasyon sağlama, özgüven gelişimine katkı, kendini ifade etme gibi kodlar ile benzerlik taşıdığı dikkat çekmektedir. Benzer şekilde, lise seviyesinde orkestra derslerinde kadın besteci eserleri çalışıldığı ve uygulama sonunda öğrencilerin görüşlerinin alındığı çalışmada Bonnycastle (2018), öğrencilerin kadınlardan oluşan

bir repertuarı çalmaktan hoşlansalar da bazılarının bu tür bir “müdahalenin” yani özellikle kadın besteci eseri çalıştırılmasının, genel olarak öğrenci tutumları ve davranışları üzerinde çok az etkisi olacağını düşündükleri sonucunu elde etmiştir. Bunun yanı sıra kadın bestecilerin rol model olarak öğrencileri etkilediği, öğrencilerde beste için düşük öz-yeterlik düşüncesinin "olası bestecilik kişiliği" olarak değiştiği ve sözü edilen bu etkinin olası bilim adamı olma konusunda da gündeme geldiği ve kadın besteci-bilim insanları biyografileri okumaya teşvik ettiği de elde edilen bilgiler arasındadır. Elde edilen bu sonucun, bu çalışmada yer alan “farklı kültür özellikleri öğrenme”, “farklı besteci stilleri deneyimleme”, “geniş literatüre sahip olma”, “kadın besteci farkındalığı kazandırmak” kodlarıyla örtüştüğü ve paralellik taşıdığı; “beste yapmaya teşvik”, “özgüven gelişimine katkı” gibi kodlarla benzerlik taşımadığı görülmektedir. Dolayısıyla kadın besteci eserlerinin çalışılmasının öğrencide literatür çeşitliliği tanıma, farklı stilleri öğrenme kazanımları üzerinde yoğun etkisi olabileceği ve beste yapmaya teşvik, özgüven gelişimine katkı kavramları üzerinde etkili olmayabileceği konusunda düşündürmektedir.

Dördüncü araştırma sorusuna ek olarak kadın bestecilere ve eserlerine ilişkin önerileri sorulduğunda, notasyonda besteci isimlerinin açık olmasının, kadın besteci eserlerinin tanınırlığını artırılmasının, kadın besteci eserlerinin ulaşılabilir-basılı olmasının, kadın bestecilerin notasyonlarını derleme çalışmaları yapılmasının, kadın besteci eserlerinin eğitime yönelik hiyerarşik olarak düzenlenmesinin ve eser seslendirilmesinin artırılmasının, bu alana ilişkin daha fazla bildiri, makale ve kitap yazılmasının önerildiği görülmektedir. Notasyonda besteci isimlerinin "İsim-Soyisim" şeklinde yazılmasının kadın bestecilerin tanınırlığına katkı sağlayacağı ve kadın bestecilerin ve eserlerinin basılı ve çevrim içi kaynaklarda yer almasının ulaşılabilirliği arttıracığı düşünülebilir. Söz konusu eserlerin eğitim basamaklarına göre düzenlenip derlenmesinin ise piyano eğitimi veya çalgı eğitimi alan öğrencilere katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Ayrıca öğrenciye yönelik eser seçiminde eserin sanatsal özelliğinin ön planda tutulması gerektiği, öğrenciye bireysel gelişimi göz önünde bulundurularak,

müfredat çerçevesinde kazanım sağlayacak eserler seçilmesi gerektiği de özellikle vurgulandığı görülmektedir. Uluslararası literatürde bu duruma bakıldığında, kadın bestecilerin sektöre nasıl girdiklerinin, nasıl tanındıklarının ve uygulamalarına nasıl destek bulduklarının ve kariyerlerini nasıl yönettiklerinin ortaya çıkarılmasının amaçlandığı çalışmada uluslararası 225 kadın bestecinin anket yanıtlarından elde edilen nitel ve nicel olarak elde edildiği görülmektedir (Hennekam, Bennett, Macart-hur, Hope ve Goh, 2019). Elde edilen sonuçlara bakıldığında, kadınları müzik bes-teleme kariyerleri için daha fazla hibe ve finansman seçeneğine, bestecilerin görü-nürlüğü artırma, destek bulmak için çevrim içi alanı etkili bir şekilde kullanma, iş-birlikçi bir çaba ve sektördeki cinsiyet eşitsizliğini azaltma ihtiyaçlarını ortaya koy-maktadır. Bunun yanı sıra daha fazla yarı yapılandırılmış görüşmeler veya odak grupları sonuçları güçlendirecek çalışmalar olması önerildiği görülmektedir (Hennekam vd., 2019). Söz konusu çalışmada ulaşılan sonuçlardan “bestecilerin görünür-lüğü artırma” seçeneğinin bu çalışmada elde edilen “kadın besteci eserlerinin tanı-nırlığını arttırılması” koduyla örtüştüğü dikkat çekmektedir. Benzer şekilde bu ça-lışmada elde edilen “kadın besteci eserlerinin ulaşılabilir-basılı olması”, “kadın bes-tecilerin notasyonlarını derleme çalışmaları yapılması” öğretim elemanı önerilerinin, Hennekam ve diğerlerinin (2019) çalışmasında elde edilen “işbirlikçi bir çaba ve sektördeki cinsiyet eşitsizliğini azaltma ihtiyaçları” sonucuna yönelik kalıcı çözüm-ler getirebileceği düşünülebilir.

Elde edilen görüşler arasında 3 öğretim elemanı tarafından, çalgı eğitimde eser seçiminde bestecinin cinsiyeti yerine eserin sanatsal özelliğinin ön planda tutul-ması gerektiğinin altı önemle çizilmiştir. Uluslararası literatüre bakıldığında ise Mittner'in (2018) çalışmasında, İngiltere'deki orta öğretim müzik eğitiminde 2015 yılında cinsiyet açısından dengeli bir müfredat oluşturmak amacıyla kadın bestecile-rin müfredata dahil edilmesi için hazırlanan bir projenin ele alınması amaçlanmıştır. Nitel verilerin elde edildiği çalışmada toplumsal cinsiyet perspektifi açısından daha dengeli bir müfredata ulaşılmasının öğrencilerini eleştirel düşünme konusunda nasıl

güçlendirebileceğine dair tavsiyelerin verildiği, öğretmenlerin öğrencileri yeni repertuar keşfetmeye teşvik etmesi, sınavlarda kadın bestecilerin müzik örneklerini ve dengeli referans listelerini kullanabilmeleri gibi önerilerin sunulduğu görülmektedir. Mittner'in bu çalışmasından elde edilen sonuçlar içinde "dengeli referans listesi sunma" kavramının bu çalışmada elde edilen sonuçlarla paralellik gösterdiği ve bu çalışma sonuçları haricinde "öğrencileri teşvik etme" kavramının da ön plana çıktığı dikkat çekmektedir. Oysaki bu çalışmanın sonuçları arasında öğrenciyi motive etme, repertuar çeşitliliği sağlama, özgüven gelişimine katkı gibi kodların öne çıkmasının yanı sıra üç öğretim elemanının eser seçiminde sanatsal özelliğin ön planda tutulması düşüncesini vurguladıkları görülmektedir. Söz konusu durumun Mittner'in (2018) çalışmasında elde edilen "öğrenciyi teşvik etme" kavramı ile örtüşmediği görülmektedir.

Dokuz öğretim elemanından piyano eğitiminde kadın besteci eseri kullanan sayısının sınırlı olduğu sonucu elde edilmekle birlikte, Türk kadın bestecilerin ve uluslararası literatüre katkı sağlayan tüm kadın bestecilerin tanınırlığı ve eserlerinin görünürlüğü arttırmak için konserlerde daha sık seslendirilmesi ve eserlerin ulaşılabilirliğini arttıracak basın ve derleme çalışmalarının yapılması, müzik eğitimi ve çalgı eğitiminde kullanımına yönelik hiyerarşik düzenlemelerin yapılması, konser programlarında daha sık yer alması için basın-yayın organlarında, çevrim içi platformlarda fırsat eşitliği sağlanarak alan tanınması alana katkı sağlayabilecek öneriler olarak düşünülmektedir. Tüm bunların yanında bu konuya yönelik araştırma yapmak isteyen araştırmacılara konu ile ilgili besteci ve öğrenci görüşü alınarak yapılabilecek çalışmaların farklı açılardan katkı sağlayabileceği, ulusal ve uluslararası platformlarda Türk kadın besteci eserlerine yönelik akademik yayınları arttıracakları, söz konusu literatür ve müfredat çalışmalarına yönelik çalıştaylar yapılabileceği önerileri sunulabilir.

Kaynakça

- Akalın, N. G. (2015). *20. yüzyıl'da bir kadın besteci: Neveser Kökdeş* (Yüksek Lisans Tezi). Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Antep, E. (2006). *Türk bestecileri eser kataloğu: Çağdaş türk müziği bestecilerinin yapıtlarından oluşturulmuş eser listesi*. Sevda-Cenap And Müzik Vakfı Yayınları.
- Artaç, A. (2021). Konservatuvarların çalgı eğitimi müfredatlarında çağdaş Türk müziği eserlerinin yerinin incelenmesi. *Akademik Sanat Tasarım ve Bilim Dergisi*, 14, 51-80. Doi: 10.34189/asd.2021.14.005
- Baker, V., ve Biggers, C. (2018). Research-to-Resource: Programming ensemble literature composed by women. *Update: Applications of Research in Music Education*, 36(3), 51-54.
- Bonnycastle, A. (2018). Female students talk about women composers: Two misconceptions and a self-limiting belief. *Canadian Journal of Action Research*, 19(2), 67-79.
- Bulut, M. Ö. (2007). *Genç Türk bestecilerinin eser yaratma süreçlerinde kullandıkları ritimsel elemanlar* (Yüksek Lisans Tezi). Başkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Chiti, P. A., ve Gülün, S. (2019). *Türkiye'de kadın ve müzik*. İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Çakarlı, G. (2017). *Türk müziğinde batılılaşma sürecinde bir kadın bestekâr Neveser Kökdeş* (Yüksek Lisans Tezi). Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Çepni, S. (2012). *Araştırma ve proje çalışmalarına giriş*. Celepler Matbaacılık.
- Çınar, S. (2013). Contemporary female âşıklar and âşık music tradition of Turkey. *E-Journal of New World Sciences Academy*, 8(2), 176-195.
- Deniz, J. (2000). Piyano eğitimi programının müzik eğitimi öğretmenliği öğrencilerinin görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 12, 115-134.
- Ersoy Çak, Ş., ve Beşiroğlu, Ş. Ş. (2018). Avrupa'da müzikoloji alanında yapılmış çalışmalarda kadının varlığı. Ersoy Çak, Ş., ve Beşiroğlu, Ş. Ş. (Editörler). *Kadın ve Müzik* içinde (s. 47-61). Milenyum Yayınları.
- Ertem, Ş. (2011). Orta düzey piyano eğitimi için repertuar seçme ilkeleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 19(2), 645-652.
- Hennekam, S., Bennett, D., Macarthur, S. Hope, C., ve Goh, T. (2019). An international perspective on managing a career as a woman composer. *Human Resource Management*, 21(3), 4-13.
- Hoch, M. ve Lister, L. (2019). Choral music composed by women- A brief history. *Choral Journal*, May, 59(10), 8-19.
- Hollingworth, L. (2019). String quartet as autoethnography: The writing of out of the Snowstorm, An Owl (2014–17). *Action, Criticism, and Theory for Music Education*, 18(2), 147–56. Doi:10.22176/act18.1.147
- İlyasoğlu, E. (2007). *71 Türk bestecisi: 71 Turkish composers*. Pan Yayıncılık.
- Jelen, B. (2013). Türkiye'de müzik öğretmeni yetiştirme sürecinde piyano eğitiminde karşılaşılan sorunlar. *Rast Müzikoloji Dergisi/Rast Musicology Journal*, 1(1), 258- 285.
- Jenkins, L. (2014). The Dalmatian: First Australian opera by a woman. *Australian Journal of Music Education*, 2,106-18.

- Kandemir, Ö. (2018, Ekim). Müzik öğretmeni adaylarının piyano eserini ilk çalışma aşamasındaki öğrenme başarıları: Parçadan bütüne stratejisine karşı armonik özetleme stratejisi [Kongre sunumu]. Sınır, İ., Gülbeyaz, K., ve Yazıcı, T. (Ed.), *Müzik ve Dans Araştırmaları-4*, 43-62. E-ISBN: 978-605-2238-60-8.
- Karataş, K. O., ve Şengül, C. (2018). Türkiye’de mesleki müzik eğitimi veren kurumlardaki piyano ders içeriklerinin incelenmesi. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 22(1), 365-373.
- Klein, J. (Feb. 2022). Diversity within the Piano Repertoire: An exploration of piano major's experience with and perceptions of music by women composers and composers of color. *MTNA e – Journal*, 13(3), 34-35.
- Kızıltuğ, F. (2015). *Müzik sohbetleri*. Akıl Fikir Yayınları.
- Koloğlu, D. (2019). *Müzikle yaşayan kadınlar*. Kara Plak Yayınları.
- Kutlay, E. (2017). *100 soruda Osmanlı müziği*. Rumuz yayınları.
- Lincoln, Y. S., ve Guba, E. G. (1985). *Naturalistik inquiry*. Beverly Hills, CA: Sage.
- Lindeman, C. A. (1992). Teaching about women musicians: Elementary classroom strategies. *Music Educators Journal*, 78(7), 56–59.
- Makal, A. (2020). Toplumsal cinsiyet açısından müzik ve kadın: Dünyada ve Türkiye’de kadın müzisyenler ve cinsiyete dayalı ayrımcılık. *Çalışma ve Toplum*, 2(65), 739-790.
- Mittner, L. (2018). “Students can have a really powerful role...”- Understanding curriculum transformation within the framework of canon critique and critical pedagogy. *Journal for Research in Arts and Sports Education*, 2(2). 62- 74. Doi: /10.23865/jased.v2.928
- Nergiz, E. (2022). *The usability of women composers' solo piano works with the Flipped Learning Model in piano education* (Doktora Tezi). Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Özkişi, Z. G. (2009). *Toplumsal cinsiyet bağlamında türkiye’de kadın besteciler: Tanzimat’tan günümüze Osmanlı imparatorluğu ve Türkiye Cumhuriyeti’nde kadın besteciler ve yapıtları* (Doktora Tezi). Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Palmquist, E. J. ve Payne, B. (1992). The inclusive instrumental library- Works by women. *Music Educators Journal*, 78(7), 52-55.
- Rensink-Hoff, R. (2015). The life and works of four female Canadian choral composers. *Choral Journal*, 56(3), 34-60.
- Sakar, M. H. (2007). *Özlem Tekin örneğinde rock müzikte kadın toplumsal cinsiyet, etnisite, hegemonya* (Doktora Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü.
- Sarıkaya, E. ve Özer, M. C. (2015). Kadının sanat, yaratıcılık ve romantik dönem bestecileri üzerinden bir okuması. *EÜ Devlet Türk Musikisi Konservatuvarı Dergisi*, (7), 97-109.
- Sarıkaya, E. (2016). *Kadının sanatta yetersizlik mitinin Fanny Mendelssohn Hensel Das Jahr (The Year) eseri üzerinden incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Yaşar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Sarper, D. (2015). *Kadın pop star imgeleri ve toplumda kadın algısı: Amerika, İtalya ve Türkiye örneği* (Yüksek Lisans Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Stewart, C. J., ve Cash, W. B. (1985). *Interviewing: Principles and partices (4th ed.)*. Du-buque, IO: Wm. C. Brown Pub.
- Şahin, G. M. (2020). *Hititlerde Müzik, müzik aletleri ve müzisyenler*. Bilgin Kültür Sanat Yayınları.
- Taşan, T. (2000). *Kadın besteciler*. Pan Yayıncılık.

- Tonella Tüzün, L. M. (2019). Breaking of Chiquinha Gonzaga in the history of music: Inclusion of the female creative power. *Yedi: Sanat, Tasarım ve Bilim Dergisi*, K15(21), 53-59.
- Torunoğlu, N. (2016). *On yedinci yüzyıldan günümüze Türk müziğindeki kadın bestekârlara ait eserlerin tespiti ve tahlili* (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü.
- Women Composers by Time Period. (29 Ekim 2021). *Oxford music online-Grove music online*. <https://www.oxfordmusiconline.com/page/women-composers-by-time-period>'den alınmıştır.
- Yağcı, S. (2019). Erken cumhuriyet dönemi Türk müziği kadın bestekârlarından Melahat Pars'ın eserleri üzerine bir inceleme. *Turkish Studies*, 14(1), 819-831. Doi: 10.7827/TurkishStudies.14774
- Yazıcı, T., ve Topalak, Ş. İ. (2014). Batı müzik tarihinde kadın bestecinin adı yok. *UHBAB-Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi*, Ocak / Şubat/Mart K15 Dönemi, 3(7), 45-56.
- Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.
- Yin, R. K. (1984). *Case study research: Design and methods*. SAGE Publications.

Extended Abstract

In both the curriculum and the concert, it is emphasized that the works of women composers among contemporary composers are very limited in concert programs and educational curricula in Turkey and around the world (Makal, 2020) and that there is a lack of literature on women composers (Özkişi, 2009).

It is seen that women composers whose names can be accessed internationally on the axis of polyphonic music are categorized according to age and period on the Oxford Music Online-Grove Music Online site (Oxford Music Online-Grove Music Online, 2021). Considering the categorization in question, 3 in the Early Middle Ages, 4 in the Middle Ages, 2 in the Early Renaissance, 2 in the Renaissance, 10 in the Early and Middle Baroque, 7 in the Middle and Late Baroque, 9 in the Late Baroque, It has been determined that there were 21 women composers in the Classical Period, 42 in the Early Romantic, 85 in the Late Romantic, 200 in the Early 20th century, and 798 in the Contemporary Period. It is seen that there are only 2 Turkish women composers on this list. These names are Nazife Güran (Avniye Nazife Aral Güran) and Yüksel Koptagel.

When the academic studies are examined, it is seen that it includes the examined biographies, autobiographies, their pieces and style features, the determination of their visibility in the historical process and the determination of how often they are included in concert programs and education curricula. There are few studies on the subject of what kind of effects are obtained in the use of works by women composers in education. This situation makes us think about how often women composers are included in instrument education in Turkey. It is known that there have been women who have been producing music and composing in these lands from the Anatolian civilizations and the Ottoman period to the present day. Despite this, this study aims to determine the opinions of the piano instructors who give piano lessons at the higher education level in Turkey on the use of solo piano works by Turkish women composers in piano education in order to understand the lack of existing literature and to obtain solutions.

The findings obtained in the study are limited to the opinions of a total of nine instructors who teach piano at the undergraduate level in the mentioned institutions: three from Education Faculties' Music Teaching Departments, three from Fine Arts Faculties/ Music and Performing Arts Faculties, and three from State Conservatories. The study was based on the Case Study (Special Case) Model, one of the qualitative research methods, and the data were obtained with semi-structured interview questions. Instructors were asked 6 open-ended questions about the subject. The interviews were conducted with nine lecturers from different universities. Necessary permissions were obtained from the relevant universities in order for these interviews to be conducted with a total of nine lecturers working in the Music Education Department, three in the Fine Arts Faculty and three in the State Conservatory Piano Department. The obtained data were subjected to content analysis with Maxqda 2022 Professional Data Analysis Software for Qualitative and Mixed Methods. In order to determine the reliability of the obtained data, consistency analysis was carried out by 2 expert trainers. This examination was calculated using the formula for the percentage of consistency, "P (Percent Consistency) = Na (The number of items coded the same in two forms) x 100/ Nt (Total number of items in one form)" (Çepni, 2012, p. 226). In this direction, it was determined that the themes, categories and codes obtained from the content analysis of the semi-structured interviews were 97.87% compatible with the evaluations of the two experts. Since these values were over 70, it was accepted that the reliability of the study was ensured.

According to the analysis findings, 4 themes were obtained from the content analysis. It has been determined that "Dissemination of Works by Women Composers" with 5 codes, "Increasing Awareness of Women Composers in Academic Studies" with 3 codes, and 2 independent codes belonging to the theme of "Suggestions on Women Composers and Their Works in Education". In addition, it is among the findings that the category of "Resting Status of the Works of Turkish Women Composers" with 2 codes, the category of "Recognition of Turkish Women Composers" with 6 codes and 1 independent code belong to the theme of "Recognition Status of Turkish Women Composers and Their Works". It is seen that the category of "Reasons for Not Using Turkish Women Composers' Works in Education" with 3 codes and 1 independent code constitutes the theme of "The Place of Turkish Women Composers' Works in Piano Education". The last theme, "Possible Contributions of Turkish Women Composers' Works to Piano Education", has the following categories: "Contribution to Affective Acquisition" category with 4 codes, "Contribution to Cognitive Acquisition" category with 4 codes, and "Contribution to Psychological Acquisition" category with 2 codes.

As a result of the study, it was determined that four instructors recognized six Turkish women composers, three instructors listened to Turkish women composer works in concerts or events, and all nine instructors did not use Turkish women composer works in their piano lessons. However, it is known that there are women who have been composing music in these lands, from the Anatolian civilizations and the Ottomans to the present day (Ersoy Çak and Beşiroğlu, 2018; Makal, 2020; Chiti and Gülün, 2019; Şahin, 2020; Kutlay, 2017). When the reasons for the result obtained in the study are examined, it is seen that the answers were obtained that the instructors do not know Turkish female composers, the works of Turkish female composers are not suitable for the level of students, and the works are not included in the printed source - the works are not recognized. When examining the use of women composer works by the instructors in the lessons, it was seen that there were three women composers who used solo piano works in one of the instructors' piano lessons, and these composers were international women composers, and two instructors used international women composer works in their chamber music lessons. It is seen that three lecturers among nine lecturers use the works of international women composers in the lessons. Özkişi has

determined that the number of lecturers using works of women composers is low, supporting the situation: "There is a lack of literature in Turkey based on the experiences of women composers who focus on European Academic Music." (Özkisi, 2009, p. 1). Among the reasons for this situation, the fact that they do not recognize the women composers in the previous theme and the works of women composers for education can be shown. Considering the reasons for choosing these works by a small number of instructors who use solo piano works of women composers in lessons, it is seen that the students show musical skills in performance, show technical skills in performance, use 7 and 9 chords, use pedals, recognize alternative works in contemporary period literature. It has been obtained information that it can provide behavioral changes such as recognizing styles and learning genres.

Seven lecturers regarding the possible contributions of Turkish women composers' solo piano works if they are used in education; It has been learned that they are likely to provide motivation, contribute to the development of self-confidence, express oneself, encourage composing, learn different cultural characteristics, experience different composer styles, have extensive literature, raise awareness of women composers, contribute to learning rhythm and show musicality skills in performance.

Considering the suggestions given by the instructors for women composers and their works, it is considered important; the names of the composers are clear in the notation, the recognition of the works of women composers is increased, the works of women composers are accessible and in print, the studies of compiling the notations of women composers are carried out, the hierarchical arrangement of the works of women composers for education and the increase of the vocalization of the works, more papers, articles and books on this field writing. In addition, among the opinions obtained, it was emphasized by 3 instructors that the artistic feature of the work should be prioritized rather than the gender of the composer in the selection of the work in instrument education.

The results include that the number of nine lecturers using women composer works in piano education is limited. It is seen that Turkish women composers and all women composers who contribute to the international literature are recognized and their works are performed more frequently in concerts in order to increase the visibility, and press and compilation studies that can increase the accessibility of the works are obtained. It is considered suggestions that can contribute to the field by providing equal opportunity in the press and media organs and online platforms to make hierarchical arrangements for its use in music education and instrument education, to take place more frequently in concert programs. In addition to all these, it can be suggested to researchers who want to research this subject that the studies that can be done by taking the opinions of composers and students on the subject can contribute from different perspectives, that they can increase academic publications on the works of Turkish women composers in national and international platforms, and workshops can be held on the aforementioned literature and curriculum studies.